Немачка 3,00 DEM, САД 1,25 USD, Швајцарска 2,50 CHF,
Шведска 13,00 SEK, Аустрија 20,00 ATS,
Грчка 300 GRD, Енглеска 1,00 GBP

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

18. IX 1992. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА LIV ● ЦЕНА 400 ДИН. ● БРОЈ 2125

НА РЕДУ ЈЕ НУКЛЕАРНА РАКЕТА: А ШТА АКО ПАДНЕ!

За све од 7 до 77

Фигаро

Веровали или не!

ТУАРЕЗИ

НАРОД ИЗ ЦЕНТРАЛНЕ САХАРЕ, САМО МУШКАРЦИМА ДОЗВОЉАВАЈУ ДА НОСЕ ВЕО. ПУНОЛЕТНИМ СЕ СМАТРА ОНАЈ МУШКАРАЦ КОЈИ СТАВИ ВЕО И ОПАШЕ ОПАСАЧ А МАЧ ЗАКАЧИ НА ЛЕВУ СТРАНУ.

ПАТКУ

СА 2 ПАРА КРИЛА ГУВАО ЈЕ НА СВОЈОЈ ФАРМИ ВИЈЕМ КУН ИЗ САМИТВИЛА (ДРЖ. ИНДИЈАНА, САД).

У СТАРОЈ РИМСКОЈ ГРОБНИЦИ

У КАЛЬАРИЈУ (ИТАЛИЈА), СМЕШТЕНА ЈЕ КРИМА.

Александар Кутаисов

(1784-1812)

ИЗ ПЕТЕРСБУРГА У РУСИЈИ, ИАКО ЈЕ БИО САВРШЕНОГ ЗДРАВЉА, ПОСЛЕДЊИХ 12 ГОДИНА ЖИВОТА ПО 6 МЕСЕЦИ ПРОВОДИО ЈЕ У ПОСТЕЉИ КАКО БИ ИМАО ШТО ВИШЕ ВРЕМЕНА ЗА ЧИТАЊЕ.

ЖАН КОНТАСО

ИЗ УШОНА У ФРАНЦУСКОЈ, ИАКО ПОТПУНО СЛЕП, ПУНИХ 30 ГОДИНА УСПЕШНО ЈЕ РАДИО КАО ЗВАНИЧНИ ТУРИСТИЧКИ ВОДИЧ.

ЉУБОМОРА ЗБОГ КУЋЕ

МАТЕИС ХЕМОНД ИЗ АНАПОЛИСА (ДРЖ. МЕРИЛЕНД, САД) 1774. ГОДИНЕ САЗИДАО ЈЕ КУЋУ ЗА СВОЈУ БУДУЋУ СУПРУГУ И СЕБЕ. МЕЂУТИМ, ВЕРЕНИЦА ЈЕ БИЛА УВЕРЕНА ДА ХЕМОНД ВИШЕ ВОЛИ КУЋУ НЕГО ЊУ, ПА СЕ УДАЛА ЗА ДРУГОГ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

●●● од 705 бродоломника са Титаника њих 16 је и данас у животу и сваке пете године присуствују скуповима које приређује Историјско друштво „Титаник" како би оживели успомене на потапање „непотопљивог" брода. Једна од њих је и Ева Харт, осамдесетседмогодишња старица која је и дан-данас огорчена што је овај супер луксузни брод пуштен на прву пловидбу без довољно чамаца за спасавање.

●●● америчка компанија за транспорт „Грејхаунд" одлучила је да у све аутобусе којима располаже, а има их 2.400, угради радарски систем за спречавање судара. Радаре ће купити од фирме „Ворад" из Сан Дијега чији су стручњаци успели да усавршe уређај који пореди брзину возила у које је уграђен са удаљеношћу другог возила. Уколико је исувише мала, уређај се оглашава звучним и светлосним сигналом који возача упозорава на опасност.

●●● Италијанка Кончета Дитеса је, по свему судећи, потукла Гинисов рекорд најстаријег медицински документованог случаја трудноће који је до сада носила Американка Рут Елис Кистер пошто је са 57,5 година родила кћерку. Са своје 62 године Кончета је вероватно најстарија трудница у свету: уколико све буде у реду, она ће у августу родити дечака.

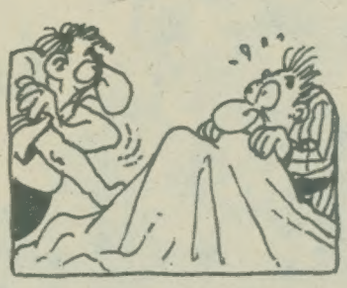

●●● после расправе дуге пуних 20 година Холандија је коначно на прагу доношења закона којим се дозвољава еутаназија. Према предлогу поднетом Парламенту, лекари би имали право да окончају живот пацијенту који је смртно болестан ако он то тражи. По подацима које је прикупила влада види се да се сваке године у овој земљи изведе око 2.300 еутаназија и да чак 80 одсто Холанђана сматра да човек има право на то.

Илустровао: Зоран Петканић Петко

ОЗРЕН, ПЛАНИНА ИЗ ТУЂЕГ ЗЕМЉОПИСА НЕ НА БРАТА!

Схвативши да за који трен треба да укрсте мачеве са народом исте вере, 5000 јерменских војника одлучило је да – дезертира

Одмах изнад Сокобање уздиже се шумовити Озрен и у његовом срцу, далеко од путева, манастир Светих арханђела Гаврила и Михајла. Народ га, као и цео околни крај, зове Јерменчић због тога што су га, како верује, подигли Јермени. Откуд они овде?

Доживевши 1915. године један од највећих и најстрашнијих геноцида у историји човечанства, у којем је страдало милион и по људи, многи Јермени су пред немилосрдном руком Турака потражили спас у бекству опредељујући се углавном за хришћанске земље. Колико их је стигло до наше, тешко је рећи, тек, било их је на целој територији Краљевине Југославије. Населили су се у Нишу, Књажевцу, Зајечару, Сокобањи... дакле, логично би било да они имају неке везе са манастиром Јерменчић, али није тако. Манастир је подигнут не десетине, него стотине година пре доласка Јермена у овај крај Србије, тачније 1392. Исте оне године која се показала као преломна за историју српске државе.

Хвала арханђелима

Легенда, јер писаних доказа нема, каже да се на Видовдан пре шест векова на Косову пољу затекло, с турске стране, и неколико хиљада јерменских војника јер је Јерменија, с обзиром да је била у вазалном односу са Турском, морала да учествује у свим њеним ратним походима. По једној верзији, Јермени до пред сам почетак боја нису знали ко је на противничкој страни: да ће мачеве и копља укрстити са хришћанима, чак православцима што су и сами били, схватили су тек кад је војска кнеза Лазара почела да се крсти. Одлучили су да се не боре са браћом по вери а једини начин да то избегну било је да дезертирају. Прва ствар коју су желели да сазнају пошто су напустили бојно поље била је у којој земљи се налазе. Веома су се обрадовали кад су чули да су у Србији, о којој су понешто знали захваљујући причама Светог Саве који је, на путу за Свету земљу, два пута боравио у Јерменији, други пут 1236. непосредно пред смрт.

Мада међу пријатељима и браћом по вери, нису се задржали на Косову јер су се бојали освете Турака па су, долином Ибра и Мораве, кренули у унутрашњост. Изгледа да су се безбедно осетили тек кад су стигли до Озрена, планине чије су их шуме и стеновите литице подсетиле на домовину. Легенда даље каже да су се на Озрену задржали и одлучили да ту подигну манастир и покрију га каменим плочама које су их такође веома подсећале на оне које су могле да се нађу у њиховој земљи. У знак захвалности што су успели да умакну Турцима и сачувају живе главе, манастир су посветили арханђелима Гаврилу и Михајлу, заштитницима ратника.

По другој причи, Јермени су схватили да се налазе у земљи православља тек пошто је Косовска битка завршена и то опет по начину на који су се Срби крстили. Даље се обе верзије легенде поклапају.

Писаних докумената о Јерменчићу нема: ако их је и било, нестали су у пожару у којем је 1796. године манастир изгорео. Истини за вољу, његово име спомиње се у црквеним књигама, али тек у прошлом веку. Тако остаје отворено питање ко је подигао Јерменчић.

Име као доказ

Сокобањски свештеник Петар Милинковић верује да су Јерменчић, како и легенда каже, подигли Јермени.

– Сасвим је могуће – каже – да су, као турски вазали, учествовали у походу на Србе. Тешко је наћи неко друго објашњење откуд они овде када се зна да никада нисмо водили ратове једни против других и да смо, географски, прилично удаљени. Да су манастир подигли баш они, казује име које се сачувало у народу: у нашем језику не постоји ниједна друга реч која би могла да се доведе у везу са речи Јерменчић. Занимљиво је и да се цео северозападни део Озрена назива тим именом и да је под њим и заведен у катастарске књиге. А ево и зашто је то важно: зато што је у нашој традицији да се топоними не мењају. Доказ да су Јерменчић подигли баш војници а не неки други Јермени видим у томе што је посвећен светим арханђелима Гаврилу и Михајлу, заштитницима ратника.

Са објашњењима сокобањског свештеник слаже се и Слободан Цветковић, инжењер геодезије, Јерменин по мајци, Бањанин по рођењу. Не зна се шта се догодило са Јерменима који су у Србију дошли са Турцима јер, како смо рекли, писаних докумената нема, али претпоставља да су се током времена стопили с околним становништвом. То што нису оставили никакве трагове, објашњава тиме да су Јермени врло лојални према земљи која им укаже гостопримство, да су вероватно Србију прихватили као своју нову домовину а са њом и њене обичаје који им, врло је могуће, нису били, бар што се црквеног ритуала тиче, много страни.

– Пошто између јерменских и српских обичаја приликом сахрањивања нема неких битних разлика, не верујем да су за своје мртве користили засебна гробља. Сахрањујући се на нашим и подижући споменике какви су се код нас правили, избрисали су тај евентуални траг о себи.

У околини Јерменчића нема никаквог надгробног споменика, плоче, било чега осим легенде што би указивало на то да су овде живели. Ипак, постоје претпоставке да их је било у Дугом Пољу, селу десетак километара удаљеном од манастира, али се у народном сећању није задржала никаква успомена на њих. Истраживање гробља није дало никакве резултате, на споменицима нема јерменских имена. Ако су овде и живели, трагове нису оставили.

Олга Вукадиновић

Илустрово: Брана Јовановић

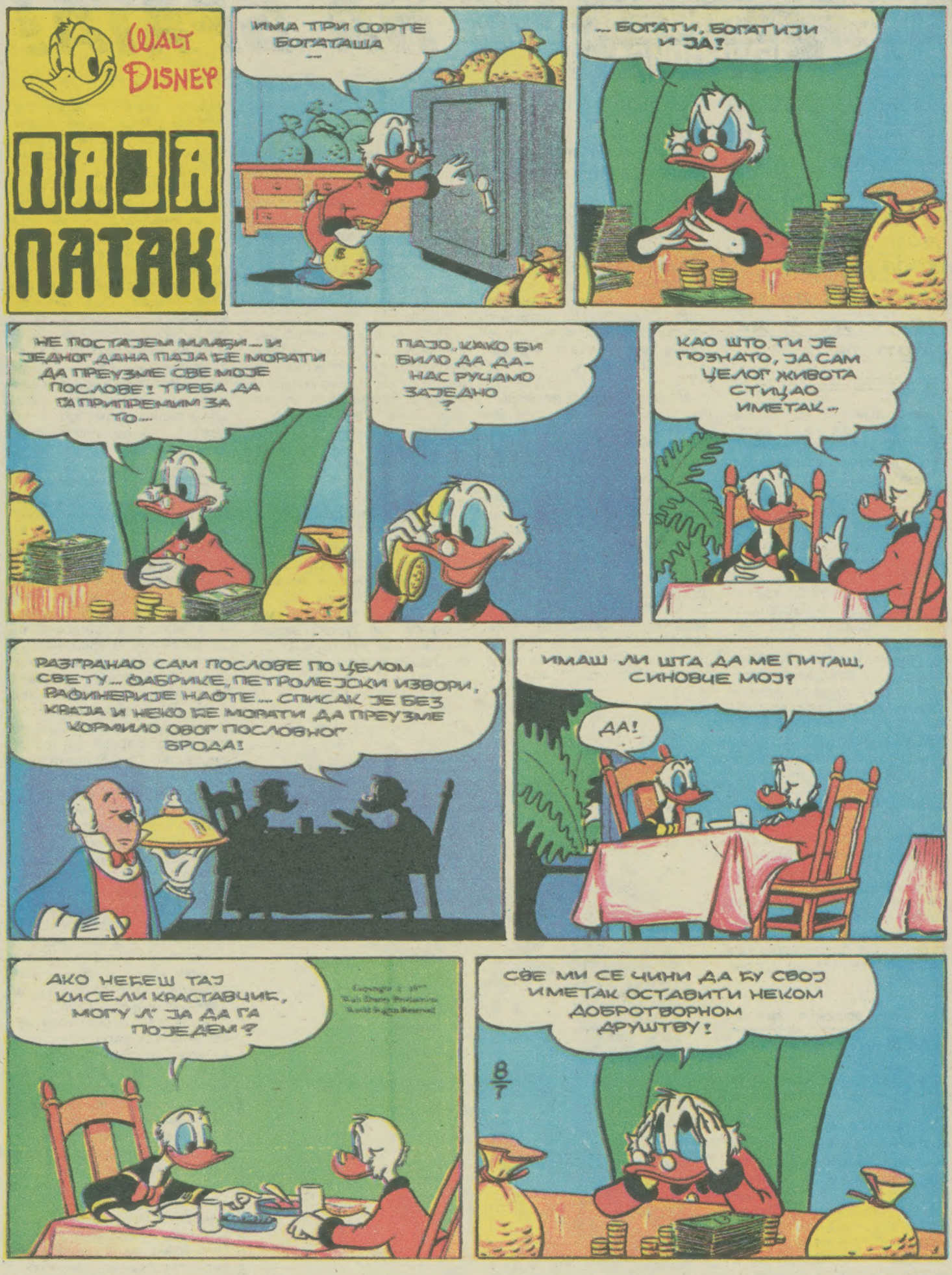
WALT DISNEY
ПАЈА ПАТАК
ИМА ТРИ СОРТЕ БОГАТАША ...
... БОГАТИ, БОГАТИЈИ И ЈА!
НЕ ПОСТАЈЕМ МЛАЂИ... И ЈЕДНОГ ДАНА ПАЈА ЋЕ МОРАТИ ДА ПРЕУЗМЕ СВЕ МОЈЕ ПОСЛОВЕ! ТРЕБА ДА ГА ПРИПРЕМИМ ЗА ТО...
ПАЈО, КАКО БИ БИЛО ДА ДАНАС РУЧАМО ЗАЈЕДНО ?
КАО ШТО ТИ ЈЕ ПОЗНАТО, ЈА САМ ЦЕЛОГ ЖИВОТА СТИЦАО ИМЕТАК...
РАЗГРАНАО САМ ПОСЛОВЕ ПО ЦЕЛОМ СВЕТУ... ФАБРИКЕ, ПЕТРОЛЕЈСКИ ИЗВОРИ, РАФИНЕРИЈЕ НАФТЕ... СПИСАК ЈЕ БЕЗ КРАЈА И НЕКО ЋЕ МОРАТИ ДА ПРЕУЗМЕ КОРМИЛО ОВОГ ПОСЛОВНОГ БРОДА!
ИМАШ ЛИ ШТА ДА МЕ ПИТАШ, СИНОВЦЕ МОЈ?
ДА!
АКО НЕЋЕШ ТАЈ КИСЕЛИ КРАСТАВЦИК, МОГУ Л' ЈА ДА ГА ПОЈЕДЕМ?
СВЕ МИ СЕ ЧИНИ ДА ЋУ СВОЈ ИМЕТАК ОСТАВИТИ НЕКОМ ДОБРОТВОРНОМ ДРУШТВУ!
8/7

СЛЕПИ ЧОВЕК КОЈИ ВИДИ ЗВЕЗДЕ

ТИ МОЖЕШ СВЕ!

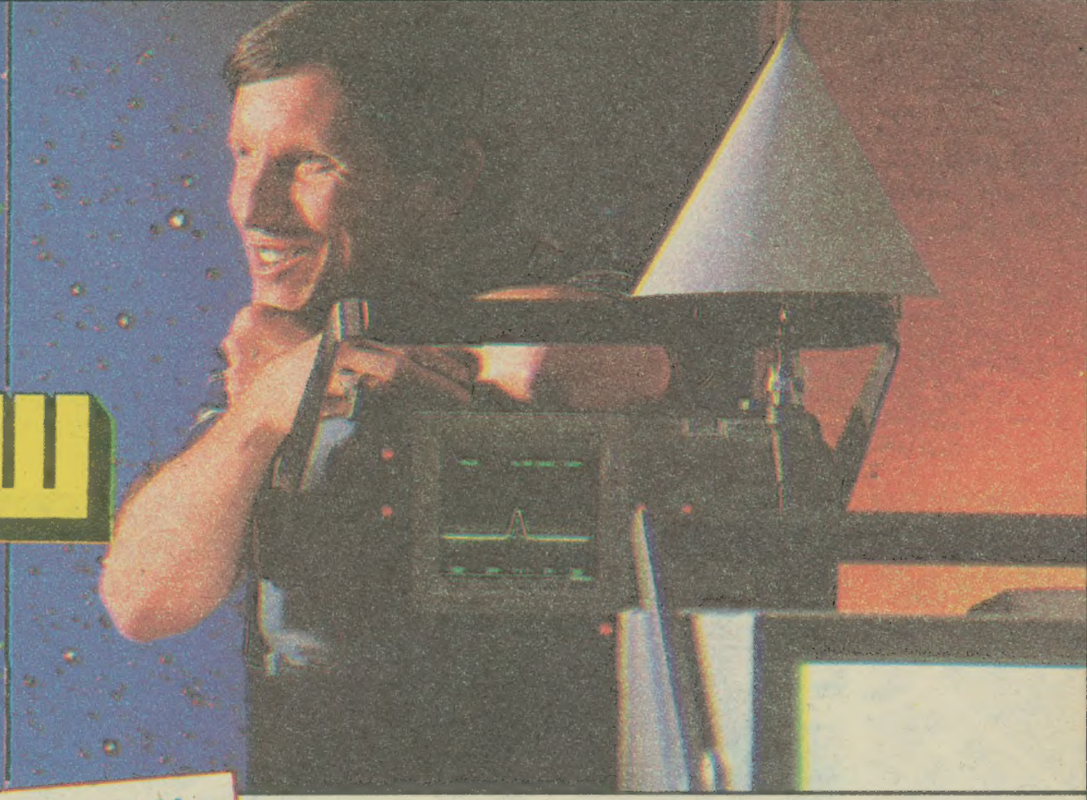

Истраживач Насе Кент Калерс тренутно ради на пројекту откривања и лоцирања евентуалних порука – ванземаљаца

Тог врелог јулског дана кад је Керол Калерс стигла у болницу у Санта Клари (Калифорнија) да би родила своју прву бебу, еркондишн се покварио. У малом породилишту температура се попела преко 35°С. А онда је и екран на коме се прати рад бебиног срца престао да ради. Импулси су постали опасно неправилни.

Кент Калерс бацио је салвету којом је квасио чело своје супруге и кренуо да види шта се догађа. Мирно и без журбе пратио је гајтане који су повезивали тело његове жене и апарат. Затим је размрсио све жице које су висиле са поквареног екрана.

Болничарка која је у том тренутку ушла у салу угледала га је како четвороношке пузи по просторији.

– Шта то радите? – повикала је избезумљено. – Не смете се играти са тим апаратом.

Управо тог тренутка Кент је пронашао гајтан који је био ископчан и вратио га на своје место.

– Не узбуђујте се – покушао је да је смири Калерс. – Ја сам физичар из Насе.

Болничарка је била двоструко запрепашћена кад је схватила да грди слепог човека.

Бициклистичке трке – зашто да не?

Калерс не види од свог рођења 1949. Дошао је на свет као недоношче, у инкубатору је добио превелику дозу кисеоника која му је замаглила очно сочиво и до краја оштетила осетљиве делове мрежњаче. Калерсови родитељи, Ванда и Џорџ заклели су се да ће њихов син иако потпуно слеп, моћи све што и његови вршњаци.

Ово обећање није било лако испунити. Са седам година дечак је стално падао с дрвећа, али није одустајао. Његови су се родитељи питали није ли њихова жеља преамбициозна, можда чак и опасна. Али, како се њихов син увек дизао и без суза настављао, на крају је победио.

– Кент има изванредан осећај за равнотежу и невероватну способност да се оријентише у простору – каже Ванда Калерс. – Тачно зна где се налазе ствари, као да има уграђен радар у своме телу.

Од разочарења и пораза био је заштићен захваљујући родитељима који су му стално понављали: „Ти можеш све". Као дечак највише је волео да се трка бициклом и то је, каже он, било једноставно јер му отац и мајка никад нису рекли да не може да вози бицикл јер је слеп.

Једног дана тркао се са другом из суседства. Чим је чуо знак за полазак, стартовао је и стигао први, али је ударио у један паркиран аутомобил. Његов друг био је ужаснут видевши како му цури крв из уста и неколико расклиманих зуба, али Кент је брзо скочио са земље вичући:

– Победио сам! Победио сам!

Живети као сав остали свет

У породици је растао заиста нормално, али онда је дошло време за школу. Верни својој заклетви Ванда и Џорџ Калерс одлучили су да га упишу у нормалну основну школу. Али, ниједна таква у Оклахоми није хтела да га прими. Џорџ је онда затражио од своје фирме премештај и цела породица преселила се у Темпл Сити.

Ту је млади Калерс заблистао. Био је најбољи из свих предмета и врло активан као скаут. Професори су овом интелигентном и озбиљном дечаку посветили посебну пажњу. Нарочито је велики утицај одиграо његов професор хемије у средњој школи Флојд Талер, чије речи Калерс и данас памти. На пример оне „Ко хоће да постигне вансеријски успех, мора да уложи вансеријски напор."

Једног дана професор је објашњавао особине неке безбојне хемијске материје коју је затим сипао у епрувету. Истог часа она је постала црвена. Разлог: професор је додао неки састојак, али то ђацима није рекао.

– Зашто је течност поцрвенела – *питао је Талер.*

Цео разред, укључујући и Калерса, почео је да износи разне претпоставке, све луђе од луђе, док им Талер напокон није открио своју тајну.

– Једноставно, сипао сам једну примесу у течност – рекао је непажљивим ђацима и објаснио им зашто је све то урадио:

– У природи има много ствари које се не могу објаснити, али никад немојте заборавити да је природа логична. Њој није циљ да превари онога ко је посматра. – Од тада је Калерс врло опрезан према свим сензационалним научним открићима за које нема чврстих доказа.

И на факултету Калерс је *имао одличне оцене*, а кад је завршио успео је да одбрани докторат из физике на чувеном универзитету Беркли (Калифорнија). Најзаслужнији за његов избор занимања су, опет, родитељи. Сваке вечери отац, који је инжењер по струци, наглас му је читао одломке из књига као што је „Књига о злату и астрономији". Звезде, планете, галаксије оживеле су у дечаковој машти.

– И данас памтим како сам као мали дечак путовао планетом *хладнијом од леда или* се возио кроз врелину површине Сунца – сећа се Калерс.

Са 25 година Кент Калерс је саставио компјутерски програм који је доказивао да радарски систем што га је Наса намеравала да уградн у један васионски брод има очигледне слабости.

Наса је била то-

лико импресионирана да је напустила тај пројекат. Ускоро је Национална агенција за истраживање свемира ангажовала Калерса.

Слика у три димензије

Данас је Калерс један од најцењенијих стручњака у Насином Центру за истраживање у Маунтин Вјуу у Калифорнији. Овај висок, мршав и леп човек са широким осмехом на лицу води врло динамичан живот: свира клавир и гитару, изванредно игра шах, пасионирани је радио-аматер...

Сваког јутра један пријатељ сврати до Калерсовог стана, где овај живи са женом и двоје деце, покупи га и вози на посао. А кад стигне у лабораторију за биолошка истраживања, он је на свом терену – креће се без тешкоћа дугачким ходницима у којима је стекао репутацију необично талентованог научника. Његова специјалност у овом тренутку је осматрање неба електронским оком. Свака звезда, укључујући и Сунце, емитује радио-електрични шум, а Калерс користи посебан компјутер повезан са радиоскопом који слике претвара у неравнине на површини која није већа од нокта.

– Ја осећам слику врховима прстију! – каже он. Кад се речи или нумерички подаци појаве на екрану, други рачунар одмах преводи слова и цифре у говорни језик. Ако Калерс жели комуникацију у тишини, може да искључи електронски глас и постави прсте на низ од четрдесет покретних полугица које личе на плочице. Мале беле тачкице појављују се на полугицама образујући слова Брајеве азбуке и тако истог часа омогућавају Калерсу приступ до речи и других података.

Док седи пред својим апаратом и дешифрује електронске податке о неком небеском телу, Калерс има утисак да и буквално додирује звезде. И како на његово мишљење не може да утиче визуелно памћење, у стању је понекад да повеже неке податке сасвим другачије од својих колега који одлично виде.

– Сви подаци које имам у глави представљени су у рељефу. Ја могу заиста да видим предмете онакве какви су – каже он.

Калерс редовно задивљује колеге својим радним капацитетом. Последњи његов пројекат био је да своје изузетне способности стави на располагање Насе у оквиру истраживања ванземаљске интелигенције, у пројекту који је назван СЕТИ. Дванаестог октобра ове године у част 500-годишњице открића Америке, Национална свемирска агенција намерава да започне највеће радио-телескопско истраживање у историји. Само у току првих 60 секунди Наса ће управити своје радаре даље но што је икад досад учинила.

Ништа није немогуће

Калерсов посао био је да измисли апарат који може да „прорешета" све радио-електричне шумове и тако открије евентуалне сигнале интелигентних бића из космоса.

И – успео је: Његов је уређај тако ефикасан да је у стању да целу Енциклопедију британику прегледа за једну секунду. На основу радио-електричних таласа који стижу из космоса он изврши око 50 милиона провера у секунди не би ли открио неку евентуалну поруку интелигентних бића из васионе.

Калерс који је окорели оптимиста, верује у садашња истраживања СЕТИ-ја, у откривању живота изван планете Земље. Он држи предавања широм Америке, одушевљава публику и стиче све више присташа „ослушкивања звезда". Сваки пут доказујући да су његови родитељи, његови професори а и он сам били у праву кад су веровали да за њега ништа није немогуће.

В. М.

Илустровао: Добросав БОБ Живковић

МА ШТА КАЖЕШ

НИ КРИВА НИ ДУЖНА

Једна млада Францускиња из Нансија послала је молбу матичном уреду у свом граду да јој дозволи промену презимена које јој још од најранијег детињства загорчава живот. Како јој је, није тешко замислити, будући да се презива Хитлер. То што се пише са два „т" није никакво олакшање. Чим се представи, људи почињу да је гледају с подозрењем а деца су је, док је ишла у школу, звала Адолфина, или је поздрављала дигнутом руком. Сада јој је презимена преко главе, каже она, и моли да јој се дозволи да се убудуће презива Делатр. Може, одговорили су јој из општине али под условом да сачека да прође годину дана колико иначе износи рок жалбе у случају да се неком ко се презива Делатр не допада да носи његово презиме а и то ако јој одобри лично француски премијер.

За разлику од ње, њен брат је много једноставније решио исти проблем: оженио се и узео женино презиме. ■

ШТРАЈК

Један син наслагао је за недељу дана седам прљавих чаша на ноћном орманићу. Други се вратио са скијашког викенда, бацио на под гомилу прљавог веша и наредио: „Опери ми то". Кад јој је још и кћерка приговорила: „Шта ти, мама, уопште радиш? " тридесетседмогодишња Џина Смит из Вадера (држава Вашингтон) изгубила је стрпљење. Најавила је да ступа у штрајк. Саопштила је деци да ће им кувати и прати само ако је буду поштовали и помагали јој у кући, престала је да им даје џепарац како би тим новцем платила кућну помоћницу и стала пред кућу са транспарентом на коме је писало „МАЈКА ШТРАЈКУЈЕ".

Подршку штрајкачици – јавља „Сијетл тајмс" пружио је супруг Џин. Деца су остала тврдоглава. Мајка такође. Штрајковаће, рекла је, све док деца не буду показала да желе да им она опет буде мајка.■

СТОП ЗА СЛАТКИШЕ

Шта значи поштено и одговорно трговати показује ланац пиљарница у граду Енкориџу на Аљасци. Наиме и тамо је, као и свуда у свету, уобичајено да се око каса налазе слаткиши. Због тога многи родитељи морају да бију праву битку са децом, покушавајући да им, најчешће узалудно, објасне да не морају да их купе баш сваки пут. Деца за та објашњења не хају и шта ће јадни родитељи него да се маше за новчаник. Да овај начин повећања промета не служи трговцима на част, закључио је управни одбор „Карс Кволити Сентрес" па је одлучио да у свакој продавници најмање једна каса буде без слатких мамилица. Уз то, обавезно, изнад касе стоји табела на којој је реч „слаткиши" окружена црвеном а прецртана белом бојом. Да је овај потез био мудар и нимало на штету, показују подаци да се од априла, откад су касе без слаткиша уведене, промет у продавницама „Карс Кволити Сентерс" повећао. ■

МОРАЛИСТИ

Управа хелсиншког омладинског клуба отказала је пре извесног времена претплату на стрипски магазин са Пајом Патком у име очувања јавног морала. Наиме, грешни патак ходa го по свету и још, по свему судећи, одржава ванбрачну везу са својом пријатељицом Патом.

Управа клуба уверена је да би „много боље било кад би млади пријатељи клуба читали неку другу литературу".■

ПАЗИТЕ ДА СЕ НЕ СУДАРИТЕ СА СОБОМ

Једног лепог сунчаног дана, кад је Жорж Клемансо (1841–1929) као новоименовани министар унутрашњих послова први пут ушао у своју нову канцеларију, затекао је једног јединог чиновника, а и он је мирно спавао за својим столом. Шеф кабинета, који је дошао са министром, полети да га пробуди, али му Клемансо рече:

– Немојте га будити. Отићи ће и он.

Истог дана је Клемансо, касније и два пута председник владе, наредио да се на огласној табли Министарства окачи следеће упозорење:

„Моле се господа чиновници Министарства унутрашњих послова да не одлазе пре него што дођу.

Министар".■

ВРЛО ЈЕДНОСТАВНО

Алберт Ајнштајн обилазио је америчке универзитете, и држао предавања о теорији релативности, аутомобилом којим је управљао шофер. За време једног таквог путовања, возач се обрати Ајнштајну:

– Докторе, слушао сам ваше предавање најмање тридесет пута и већ га знам напамет. Кладим се да бих могао и сам да га одржим.

– Добро – одговори му Ајнштајн – пружићу вам прилику. У колеџу у који смо се сад упутили не познају ме и кад стигнемо тамо ставићу вашу капу, а ви се представите као Ајнштајн и одржите предавање.

Шофер је Ајнштајново предавање одржао без грешке. Кад је завршио и спремао се да оде, један од професора га заустави и постави му сложено питање препуно математичких формула и једначина. Домишљати шофер му одговори:

– Решење тог задатка врло је једноставно. Чуди ме да то морате да питате мене. Како бих вам доказао колико је све то једноставно, замолићу свог шофера да дође овамо и одговори на ваше питање.■

Илустровао: Зоран Петканић Петко

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

РЕЦИ, СИНКО, ШТА ТО ТАТА ДРЖИ У РУЦИ?

СВОГ НАЈБОЉЕГ ПРИЈАТЕЉА!

ОДЛИЧНО! А ДАНАС ЋЕМО НАУЧИТИ КАКО СЕ ОН УПОТРЕБЉАВА!

ПРВО: ВОДИ РАЧУНА ДА БУДЕ ОШТАР К'О БРИЈАЧ!

© 1982 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved

ДРУГО: ДРШКУ СТЕГНИ ЦЕЛОМ ШАКОМ!

ТРЕЋЕ: ТЕЖИНУ ТЕЛА РАСПОДЕЛИ НА ОБЕ НОГЕ!

1-17

И ЧЕТВРТО: КАД ЗАМАХНЕШ, УЧИНИ ТО ИЗ РАМЕНА!

DIK BROWNE

ЈЕ Л' НЕ МИСЛИШ ДА ЈЕ ХАМЛЕТ ЈОШ МАЛИ ДА БИ УЧИО **ТАКВЕ** СТВАРИ?

КАКВЕ СТВАРИ?

ПА ВАЉДА МОГУ ДА ГА УЧИМ КАКО СЕ ПРАВИЛНО СЕЧЕ ПИЛЕТИНА!

НА РЕДУ ЈЕ НУКЛЕАРНА РАКЕТА

А ШТА АКО ПАДНЕ

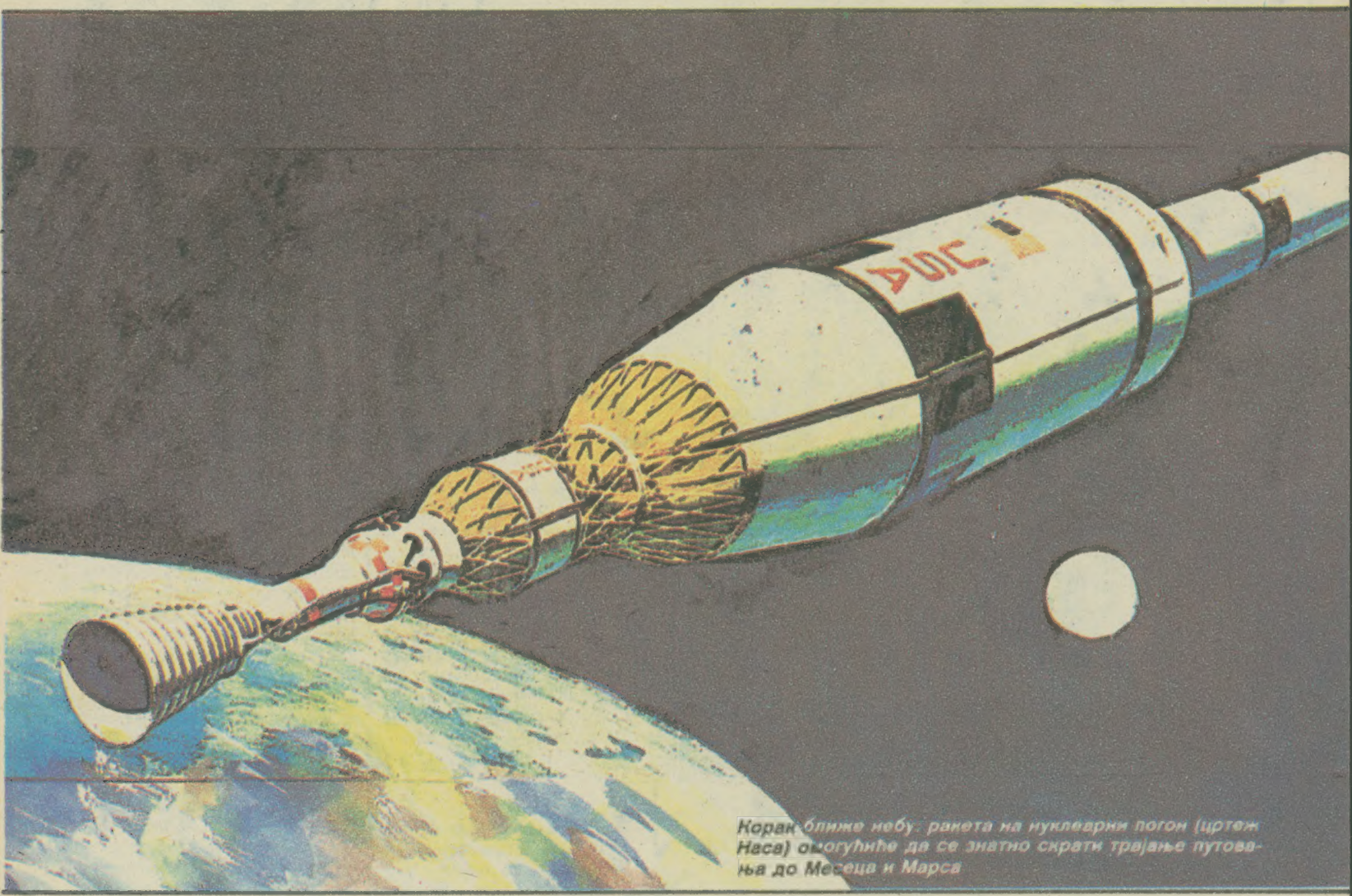

Корак ближе небу: ракета на нуклеарни погон (цртеж Наса) омогућиће да се знатно скрати трајање путовања до Месеца и Марса

Американци намеравају да направе атомску ракету и пошаљу је у космос. Предност: њена снага, али ту је и опасност – радијација

Почело је скандалом. Тајни план Пентагона да се на орбиту убудуће тешки терети шаљу атомском ракетом успела је да открије и објави група противника нуклеаризације космоса. Овај џиновски транспортер који су замислили амерички војни стручњаци у оквиру програма „Рат звезда" моћи ће да понесе до 70 тона терета, што је три пута више но што је у стању најмоћнија постојећа у Сједињеним Америчким Државама – Титан IV. Ради се, наравно, о првој космичкој ракети на нуклеарни погон. Али, коме она уопште треба?

Тек на 3. степену

Снага атомског мотора већа је од оне коју имају садашњи с ракетним (хемијским) горивом на течни водоник или кисеоник. Са истом масом горива нуклеарним се може превалити двоструко дужи пут.

Противници овог пројекта упозоравају, међутим, да би хаварија при узлетању имала катастрофалне последице. Радиоактивне материје из реактора расуле би се у ваздуху и по површини Земље.

– То је тачно – потврђују атомски стручњаци – али опасност је, тако рећи, искључена јер ће овакви реактори служити углавном за трећи степен ракете који се испаљује тек на висини од 800 километара. Пре тог нема радиоактивних материја у језгру реактора јер атомска реакција није ни почела. А да се то и деси тада, крхотине би се нашле на орбити и наставиле да круже око Земље, а не би пале на њу.

Све то, наравно, важи уколико се ствари буду одвијале како треба. Али, два сателита са нуклеарним реакторима већ су пала на Земљу због квара на уређајима који је требало да их однесу у дубине космоса.

Земља – Марс за само годину дана

Примена атомске ракете много је занимљивија, а најзанимљивије је то што постоји могућност да се нуклеарни мотор угради на ракету која ће негде око 2020. године повести прве људе према Марсу! Нуклеарној ракети исте тежине биће потребно само годину дана да превали пут од једне до друге планете, тамо и натраг. Или – шест месеци мање од времена које би утрошила обична ракета. То је огромна уштеда времена коју ће космонаути и те како ценити, поготову ако при том комплетно буду заштићени од зрачења реактора. ***В. М.***

Дете је отац човека

КАД САМ БИО МАЛИ: ТИОДОР РОСИЋ

Из времена кад је „погазио пилад"

„Хвала теби, кућо света, што нам име сачува"

Рођен сам у Ушћу испод манастира Студенице, где сам од најранијег детињства посматрао калуђере како пешице или теренским возилима замичу уз реку Студеницу ка манастиру, пошто су тада саобраћајнице биле лоше. Посматрао сам Ибар, околна брда, дрвеће, гледао како се падине пошумљавају, јер су за време аустро-угарске окупације све шуме у Ибарској долини биле посечене. Рођен сам пет година после рата, у време када није било играчака, када се живело оскудно, али је свуда око мене бујала природа. Тај рани доживљај природе, аутентичан и истинит, снажно је утицао на читав мој каснији живот. Уз све лепоте које сам у раном детињству доживео, носим, сасвим издвојено, и две непријатне слике, које су, ништа мање, снажно утицале на моју детињу машту. Тај рани доживљај природе, аутентичан и истинит, снажно је утицао на читав мој каснији живот.

Кућа мојих родитеља налазила се испод железничке станице и ту је моја мајка гајила живину. Као трогодишње дете ја сам једном приликом погазио пилад кокошке која је, мало издвојена, у страни испод станице, чепркала. Тај догађај се невероватно снажно уписао у моје сећање. Друга непријатна успомена је можда и одредила мој садашњи позив, моје поимање света и живота. Имао сам такође три године када сам први пут сазнао да постоји смрт, смрт људског бића које сам познавао. Умрла је девојчица из комшилука, девојчурак један плавокоси, која се звала Биљана. Данима сам гледао у плави хоризонт где је било гробље. Чинило ми се бескрајно далеко. Ту слику носим и сада. Та девојчица са којом сам се играо једноставно је нестала, више је није било.

Један од снажних утисака из детињства је и одлазак са оцем у риболов. Ибар је био чист, то је била река која је обиловала рибом, река која није била трована и чија је вода просто могла да се пије. Мој отац је имао времена да после рата – радио је у шумарству – свог старијег сина, па после и млађег поведе у риболов. Ми смо сатима били поред њега, а да нисмо проговорили ни речи. Гледали смо како он забацује удицу, како прави мамце, како лови рибу. Никад с оцем нисам био ближи него тада, у риболову.

Још једна слика из детињства везана је за Ибар. Једне године надошао је страшно, излио се, дошао до испод куће, прекрио врбе. Мој друг Зоран и ја, у чизмама, проба-

Серија емисија „Детињство" траје већ пуне четири године на Првом програму Радио Београда, сваке среде од 12.30 до 13.00 часова. Различити људи различитих генерација, професија и животних судбина причају о томе како је било некад, КАД СУ ОНИ БИЛИ МАЛИ. Њихова сећања, њихове живе речи, претопили смо у приче. Емисије на Радију и приче у „Забавнику" припрема и уређује Светлана Ненадовић.

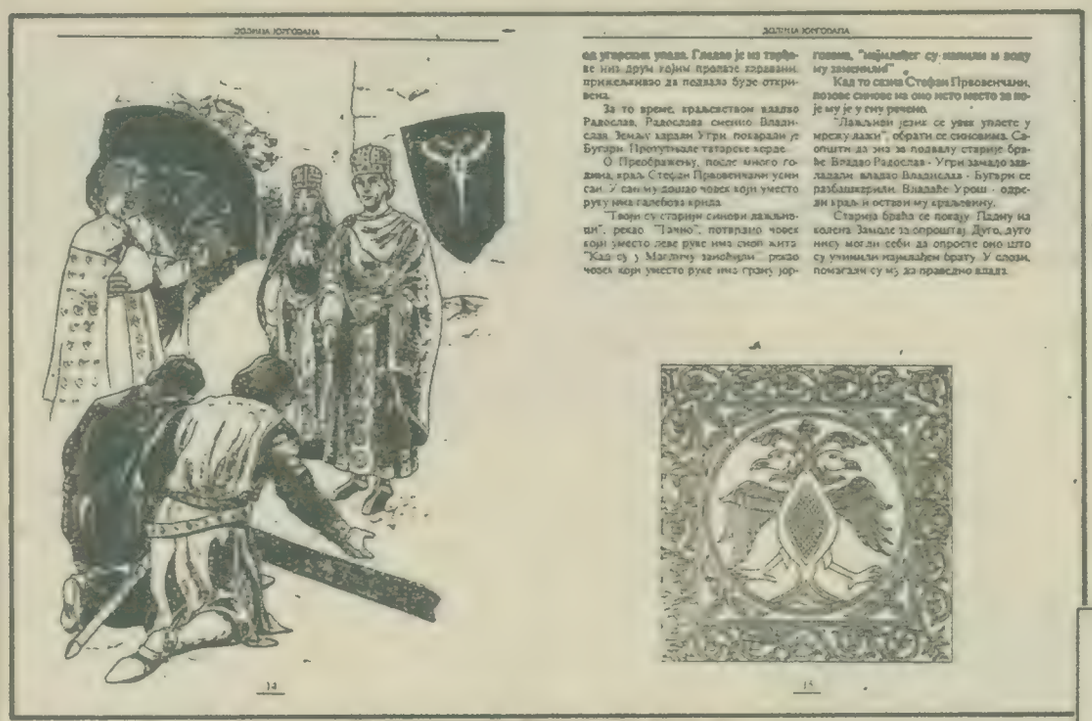

ДОЛИНА ЈОРГОВАНА

од угарског упада. Гавало је из тврђаве низ друм којим пролазе караване, прикладно да подлазе буде откривена.

За то време, краљевством владао Радослав. Радослава сменио Владислав. Земљу харали Угри, покрали је Бугари. Препустиле татарске чете.

О Преображењу, после много година, краљ Стефан Првовенчани усни сан. У сан му дошао човек који уместо руку има гавеџова крила.

"Твоји су старији синови лажљивци", рекао "Памно", потврдио човек који уместо леве руке има сноп жита. "Кад сј у Магличу завођени" рекао човек који уместо руке има грану јор-

ДОЛИНА ЈОРГОВАНА

говина, "најмлађег су напили и воду му замениле".

Кад то сазна Стефан Првовенчани, позове синове на ово место за које му је у сну речено.

"Лажљивци једни се увек уплаше у мрежу лажи", обрати се синовима. Саопшти да зна за подвалу старије браће. Владао Радослав - Угри зачало завладали, владао Владислав - Бугари се разбашкарили. Владаће Урош - одреди краљ и остави му краљевину.

Старија браћа се покају. Падну из колена. Замоле за опроштај. Дуго, дуго нису могли себи да опросте оно што су учинили измилјеном брату. У слози, помагали су му, да праведно влади.

Из књиге „Долина јоргована". Илустрације Димитрија Костића

(БИОГРАФИЈА)

Рођен 13. јуна 1950. Ушће, Краљево. Србин, православне вере. Књижевник. Дипломирао на Филолошком факултету у Београду. Био је уредник у часопису „Књижевна критика", а сада је уредник у БИГЗ-у. Објавио песничке збирке „Лептир" и „Извештај специјалисте", поему „Летећа кола", књигу приповедака „Јарац који се не да узјахати" и књигу есеја „Поезија и памћење". Аутор студије „О песничком тексту". Добитник књижевне награде Милош Црњански.

Књига „Ко је ко у Србији", из које је овај текст преузет, припремана је пре него што се Тиодор Росић пред микрофоном Радио Београда присећао свог детињства које се догађало у старим српским крајевима, постојбини старих српских краљева, и када се, кроз најдубље слојеве памћења, вратио на стазе завичаја и историје свога народа. Неколико месеци после емисије изашла је из штампе књига „Долина јоргована", књига бајки из српске старине, кроз коју ходају и говоре краљеви, господа и велможе, њихови синови и кћери, дивови и змајеви, чобани и витезови, у којој се живо преплићу историјска истина и легенде. И поштo од бајки за децу нема ништа реалније „Долина јоргована" је омиљена дечја књига.

ли смо да кроз воду газимо. Мало је фалило да нас Ибар однесе. Тада, и више никада, отац ме је истукао. Радио је каиш, батине пљуште, а вода у чизмама шљис, шљис, шљис. Добро је понекад и добити батине од оца, јер и то је начин да осетите како отац о вама брине.

Лета сам проводио код свог ујака у Рашки. Моји родитељи, рођени у Рашки, Рашчани су и по оцу и по мајци. Гробови породице мога оца веома су стари, што значи да су они једна од најстаријих породица досељених у тај град. У мом најранијем детињству отац је са послом био у Ушћу, а затим је премештен у Нови Пазар. Ту сам се срео са Југославијом у малом, може се чак рећи и са Балканом у малом. Нови Пазар је средина у којој се укрштају различите културе. Оријентални утицај је на једној страни, а на другој су још увек снажни трагови јеврејске културе, мада Јевреја више нема. Све су их у последњем рату муслиманска милиција и немачке СС-трупе депортовали на сајмиште у Београду и ту ликвидирали. Међутим, најјаче од свега осећа се оно што је аутентично српско. Ту је манастир Сопоћани, ту су Ђурђеви ступови, ту је Петрова црква, ту је колеква српске државе, српске писмености и српске духовности.

Једно од мојих првих јаких националних осећања догодило ми се док сам још био ученик, када су једном приликом у Нови Пазар дошли Видосав Стевановић и Слободан Ракитић, мој брат од ујака, да за стари добри НИН праве репортажу „Земље, људи и градови". Отишо сам са њима у Сопоћане. Тај сусрет са Сопоћанима оставио је тако снажан утисак на мене, да га се и дан-данас сећам. Тада сам записао: „Хвала теби, куће света, што нам име сачува". Био сам дечак од једва дванаест или тринаест година и било је то буђење свести о свом народу, о култури, о самом себи. Ту сам се срео и са српском Мона Лизом, са Лепим Јованом, у Сопоћанима сам данима гледао фреску Успење Богородице, можда једну од најзначајнијих композиција на исту тему у светском зидном сликарству. Имао сам прилике да посматрам разорене Ђурђеве ступове, да се пењем на Пазариште, бивше Трговиште и да тражим место одакле је, петнаестак километара далеко, према легенди, и Стефан Немања гледао тада само брдо, а управо место на коме се сада налазе Ђурђеви ступови. То је једна пећина која и данас постоји и одакле се Ђурђеви ступови виде као на длану. Читао сам натписе на гробљу код Петрове цркве, а Петрова црква је најстарији хришћански споменик на Балкану, црква у којој је крштен Стефан Немања. Ту је и Дежева где су одржавани сви значајни сабори у средњем веку, ту је и Јелеч у коме се налази једно село које се зове Отес, у коме је, опет по легенди, краљ Драгутин пао са коња, сломио ногу и то схватио као знак да треба да уступи престо свом млађем брату Милутину. Све је то трајно остало у мени до данашњег дана.

Поред свега овог што представља сећање на колевку српске културе, са чиме се човек среће у том крају, среће се и са Оријентом у правом смислу те речи. Оријентална култура се не своди само на чињеницу да је турски војник био спреман да, јашући од Солуна, ујаше у Беч на коњу, а да се при том храни само једним листом купуса, како се говорило, дакле, не само на вихор рата и освајања, већ је Оријент и нешто скривано, дуго таложено, нешто што је трајало вековима. Ко није доживео вече или акшан у том крају тај не зна шта је туга, шта је сета. ја и сада видим како се пале кандила на минаретима, и сада понекад чујем глас мујезина и мислим да сам богатији за још један културни слој у својој личности. Можда је то и доказ да културе треба да се прожимају а не да се једна другој супротстављају.

Нигде српска историја не проговара тако згуснуто као на том месту. Човек мора, ако је родом, или ако је само мало живео у том крају, да успостави тесну везу са прошлошћу. Ако се то дешава у детињству, та веза је присније, искреније, непосредније. Веза са прошлошћу је залога за садашњост, односно за будућност. Све те слике које човек носи из детињства одређују његов будући живот. Да се нисам сусрео са прошлошћу, ја не бих знао шта је садашњост, а сигурно ни шта је будућност. У својим књижевним делима не бих користио мит, митологију, предање, историју, све оно што припада традиционалним облицима културе, сигурно не на такав начин, као што чиним сада, да нисам имао детињство какво сам имао.

ПИТАЊЕ ПО КОМЕ СУ БЕЛЕ РАДЕ ПАМЕТНИЈЕ ОД НАС:

ЗАШТО СЕ СЕКС НЕ ИСПЛАТИ

Ни једно живо биће при чистој свести никада не би одабрало секс као начин да обезбеди потомство

С генетске тачке гледишта, секс нема много смисла. Већина виших организама који се размножавају путем сексуалне репродукције „пакују" носиоце наследних особина, гене, у хромозомоке парове. (Човек има 23 пара, односно укупно 46 хромозома.) Следи важан део приче: при сваком стварању полних ћелија (јајне ћелије и сперма), „сексуалци" бацају у воду половину од укупног броја гена којима располажу зато што њихове полне ћелије настају издвајањем једног из сваког пара хромозома.

Једноставно, брзо и надасве економично

Стручни назив за тако добијену ћелију је хаплоид, јер садржи половину од укупног броја гена; сједињавањем мушких и женских полних ћелија поново се добија диплоидна ћелија која представља зачетак новог организма. Или, у преводу на нешто једноставнији језик, бациш пола у воду, онда спојиш две половине, а све да би завршио с целим делом од кога си и кренуо.

Асексуалци су у овом погледу далеко практичнији: они при размножавању на потомке преносе целокупни генетски материјал којим располажу.

Ова животна чињеница задаје силне главобоље заговорницима теорије еволуције. Јер, ако су према закону принудног одабирања успешније оне јединке које на следећу генерацију пренесу више копија сопствених гена тада, рекло би се, секс нема много смисла. У том случају сви организми требало би да се баце на клонирање као начин размножавања уместо што се одају генетски – расипничком сексу.

Код клонирања које се среће код многих једноћелијских организама, неких биљака и мањег броја инсеката, риба и гмизаваца, нема на изглед бесмислене деобе хромозомских парова из којих се затим, поновним спајањем, добија целина. Клонови настају простом деобом, пупље-

ТОПЛЕС САНДАЛЕ

Хит овогодишње летње сезоне биле су топлес сандале. Сличне су јапанкама али немају оне две укрштене пластичне трске кроз које се провуку прсти. Уместо тога на лицу гуменог ђона који је дебео око два центриметра постављена је лепљива трака, отприлике у висини прстију. Кад човек стане на гуму, стопало се залепи за траку било да је бос или у чарапама, а предност сандала је што приону за ногу чак и кад мокри изађете из воде.

Топлес сандале избацила је на америчко и западноевропско тржиште фирма „Елан Маркетинг" из Аризоне гарантујући да лепљива трака, чак и кад се сандале перу или се њима гази по песку или блату, може да издржи отприлике годину дана. Продају се по цени од 12 долара.

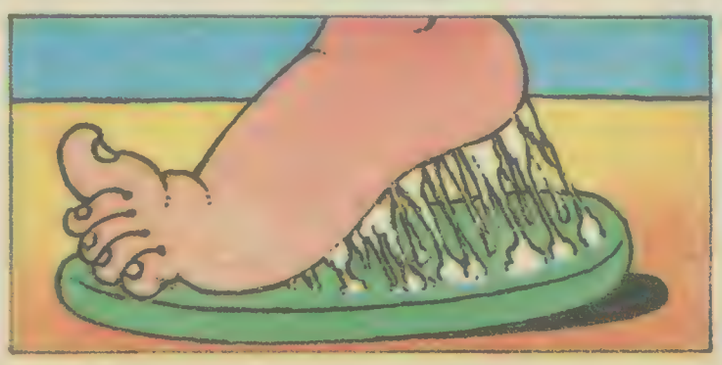

ПАЦИЈЕНТ СТАР 1200 ГОДИНА

Ништа није скупо када је у питању живот, закључила је управа Алувил-Белфоса, градића у западној Француској, и одлучила да одреши кесу. За лечење „ болесника", храста старог 1200 година, издвојено је ни мање ни више него 200.000 долара и позван најбољи могући стручњак професор Робер Бурди.

Наоружан стетоскопом и малим чекићем, професор је допутовао у Алувил-Белфос и сместа се бацио на лечење. Оно је било дуго и тешко јер је храст најпре требало осло-

Илустровао: Љубомир Миловић Љубић

њем из изданака или посредством диплоидних јајних ћелија за чије оплођење није потребна сперма.

У свим наведеним случајевима, на следећу генерацију преноси се целокупни генетски материјал, па су зато и јединке које настају на овај начин (клонови) идентичне копије родитељских организама. Једном речју, једноставно, брзо и – надасве економично.

Многе сексуално опредељене врсте трајаће силно време у јурцању за одговарајућим партнером што је, у неку руку, чиста штета када се узме у обзир да би могле да га употребе, рецимо, за налажење хране или, такође корисну делатност, избегавање да се постане туђи ручак.

Дода ли се овоме време које женкама одузима трудноћа као и период подизања младунчади (док мужјаци у већини случајева хватају зјала), испада да се секс заиста не исплати, нарочито женкама.

Циљ: збунити мрског непријатеља

Па ипак, ако је веровати закону природне селекције, мора бити да је секс корисна ствар с обзиром на то колико је распрострањен. (Према скорашњим проценама, упражњава га 99,9 посто виших организама.)

У чему је, дакле, ствар? Односно, с обзиром на све, чему уопште секс? (Да занемаримо одговор кога се сместа досети 99,9 одсто лаика.) До сада важеће мишљење гласи: мада је, с генетске тачке гледишта, секс по више основа незгодан када су јединке у питању, мора бити да распрострањеност дугује чињеници да је користан за врсту у целини.

Према наведеном мишљењу, секс се током еволуције изборио за тако високо место зато што обезбеђује изузетно важну ствар – генетску варијацију која је резултат комбиновања генетског материјала две различите јединке, а ово, опет, врсти омогућава да се мењањем прилагођава променама животне средине и на тај начин опстане.

Добро, нека је и тако, само шта је, у ствари, ипак најзначајнији учинак секса"? То што често испретумба и савршен ГЕНОМ. А какви су изгледи да рекомбинација уроди побољшањем? И, ако до њега и дође, шта даље? Јер, чак и када у једном кругу репродукције добијете генијалца, он већ у следећем има одличне изгледе да новом претумбацијом гена све уништи", каже Ричар Мичод, професор екологије и еволутивне биологије са Универзитета Аризоне. (ГЕНОМ = укупан збир наследних особина који се преноси на потомство).

Најновији одговор на питање чему уопште секс гласи: због вируса, бактерија и паразита (или патогених агенса). Ово тврди ботаничар Стивен Кели са Вашингтонског државног универзитета. Ствар је у томе што вируси, бактерије и паразити, иако микроскопске величине, имају огромну предност у односу на људе да им се брзина размножавања мери секундама и да сходно томе и мутирају неупоредиво брже од људи чији је репродуктивни циклус, с тачке гледишта једне бактерије, ужасно спор.

Другим речима, секс нам служи да би збунили опаке микронепријатеље непрекидним продуковањем јединки различите генетске структуре и одговарајуће различитих механизама имунолошке одбране. У овоме се крије и одговор на питање откуд тако много сексуалаца, а тако мало клонова.

Судбински неопростива фалинка

На папиру, клон је неуништив. Клон не трпи време јурцајући за партнером, не излаже се ризику да испретура „добитну генетску комбинацију" и у стању је да у следећој генерацији продукује многоструко више сопствених копија од организма који се везао за сексуалну репродукцију.

Па ипак, док их у нижим формама живота има напретек, у ексклузивнијем друштву виших животиња клонови су реткост. Зашто? Зато што, су пред бактеријама, вирусима и паразитима практично немоћни. Кад их се ови једном дочепају, немилосрдно их десеткују, а јадни клонови немају начина да се одупру. Из генерације у генерацију, продукују исту неопростиву фалинку, односно особину која их чини неотпорним на одређену бактерију или вирус.

Кад се све сабере, ствари стоје отприлике овако. Секс можда и није најпрактичнији начин за продужење врсте, ал' је, за сада, најбоље што је природа смислила.

Припремила: М. Илић

бодити пузавица и раставити две капеле које су још 1696. издубљене у њему. Тек тада је могао да му ослушне жилу куцавицу и утврди да ли су и који делови храста још у животу. Како је стетоскоп показао да ипак није све изгубљено, професор је преписао „лекове": стајско ђубриво, инјекције и премазивање средствима за јачање.

Цео Алувил-Белфос с помном пажњом прати лечење и топло се нада оздрављењу свог љубимца који у основи има пречник 16 метара и представља „основну просперитета општине" јер сваке године у градић привуче неколико десетина посетилаца.

МОЖЕ ЛИ НОЈ ДА ПОСТАНЕ КОКА?

Судећи по Холанђанима, може. Па и он је птица, и то врло вредна. Узмимо на пример јаје: тешко и по неколико стотина грама, довољно је за доручак целе породице. Па онда месо. Не само што је изузетно укусно и квалитетно, него има и врло низак проценат холестерола. Ту је и перје, не неко безвезно, као код обичне коке, него скупоцено.

Све у свему, ној је просто идеалан да се гаји као живина. Како то нисмо открили раније, чуди се Јан Арендс, бизнисмен из Алмела, који је први у Холандији одлучио да се бави узгајањем ове птице. Његова фарма, додуше, није велика, има тек тридесетак животиња, али већ извози стотинак тона меса.

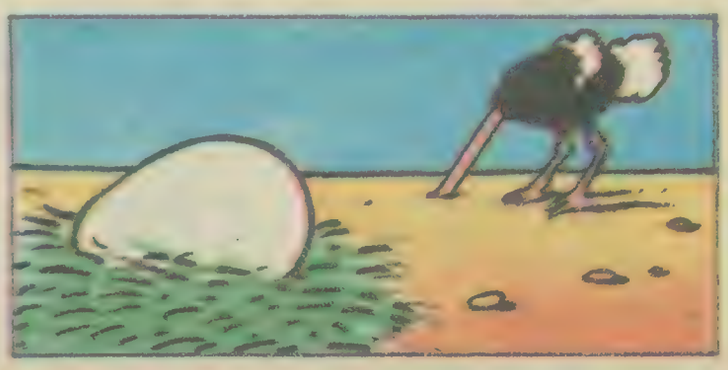

Слично мисли још 180 оних који умеју да „осете" посао. Сви би да од ноја направе златну коку. Што да не? Фармери у Тексасу и Оклахоми показали су да је то сасвим остварљиво, само, има једна невоља. Како у малој Холандији обезбедити 2.000 квадратних метара животног простора, колико је неопходно једном пару одраслих нојева? Одговор још није нађен, али се ради на томе.

ЗАБАВНИКОВЕ ГЛАВОЛОМКЕ

САМО ТРОЈКЕ

Напишите „несрећни" број 13 и „срећни" број 7 само помоћу пет тројки (3).

$13 = 3 \times 3 + 3 + 3/3$

$7 = 3 \times 3 - 3 + 3/3$

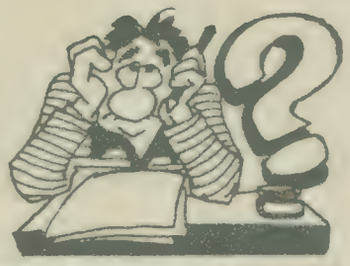

ГОДИНЕ

Драган и Радмила имали су пре десет година заједно десет година. Колико ће заједно имати година за десет година?

Драган и Радмила сада имају заједно $10 + 2 \times 10 = 30$ година, а за десет година имаће заједно $30 + 2 \times 10 = 50$ година.

ТРИ ИЗЕЛИЦЕ

Пера, Мика и Лаза познате су изелице. Сваки од њих може сам самцат без предаха да поједе велику рођенданску торту. Пера је поједе за два сата, Мика за три, а Лаза за шест сати.

Колико би им времена требало да заједно поједу торту?

У тому једном сату Пера поједе 1/2 торте, Мика 1/3 торте, а Лаза 1/6 торте, па сва тројица заједно у једном сату поједу: $1/2 + 1/3 + 1/6 = 1$ (цела) торта.

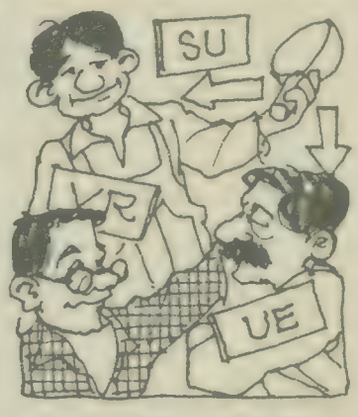

КО ГДЕ ЖИВИ

Андреја Црепић, Бранимир Славинић и Душан Секирић живе у различитим местима: један у Суботици, други у Врању, трећи у Ужицу, а баве се и различитим занимањима: један је кровопокривач, други водоинсталатер, а трећи дрвосеча. Ево основних података о њима: Бранимир није Врањанац, а није ни кровопокривач. Андреја никада није био у Суботици. Суботичанин није дрвосеча, а водоинсталатер живи у Врању. У којим градовима живе и чиме се баве Андреја Црепић, Бранимир Славинић и Душан Секирић?

Бранимир није кровопокривач, а ни водоинсталатер. Дакле, Бранимир Славинић је дрвосеча. Одавде закључујемо да је Андреја Црепић из Суботице. Душан Секирић је кровопокривач из Ужица.

БЛИЗАНЦИ ФИЛАТЕЛИСТИ

У филателистичком друштву „Марка" међу најактивнијим члановима су четири пара близанаца. На последња три састанка друштва присуствовао је тачно по један близанац сваког од парова. При томе су Каћа, Биљана, Весна и Дејан били на првом састанку, Раде, Срђан, Дејан, Биљана на другом, а на трећем састанку присуствовали су Аца, Каћа, Биљана и Раде. Влада због грипа није био ни на једном од састанка.

На основу тих података одредите парове близанаца филателиста.

Пошто је Биљана била на сва три састанка, а Весна ни на једном, произилази да су они један пар близанаца. Каћа је била на трећем, па би њен брат или сестра учествовали у истом том састанку. То нису ни Каћа, ни Биљана, а ни Раде јер је био на другом састанку. Значи, Дејан и Аца су близанци. Посматрајући преостали пар су Раде и Весна. Пошто тако, парови близанаца су: Каћа и Срђан, Биљана и Весна и Раде и Аца. Дакле, Дејан је са Весном, Биљана са Срђаном, а Раде са Ацом. Лако се може проверити да је на сваком састанку по један близанац сваког од парова.

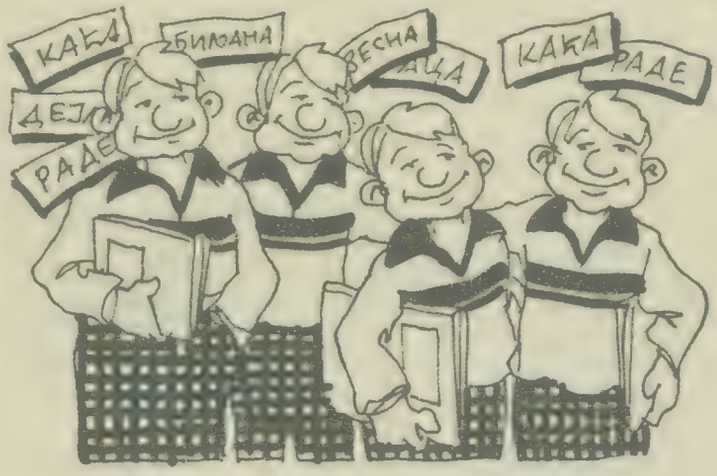

КУТИЈЕ У КУТИЈИ

У свакој великој кутији толико је малих кутија колико укупно има великих кутија, тако да је заједно свих кутија тачно 870.

Колико има великих кутија?

Означимо број великих кутија са x. Тада је укупан број малих кутија једнак $x \times x$, па је дакле:

$x \times x + x = 870$

$x(x + 1) = 29 \times 30$

Велих кутија је било 29.

Весна Нешић

Илустровао: Зоран Петкић

БУЦА ПРОТИВ ГЛАДНИХ ЛАВОВА

Према филмском сценарију требало је да пет лавова који су данима гладовали растргну крпене лутке испуњене комадима меса. Али, међу звери је сасвим непланирано пао Бранислав Стојановић, односно Роки, београдски мађионичар и гутач ватре

Готово у истом тренутку кад су три лавице и два лава љутито утрчали у кавез, Бранислав је осетио да му се десно стопало заглавило између две шипке решетака. Држећи се чврсто на око три метра изнад њих, гледао је како звери нервозно и жустро круже по великом кавезу. Знао је да пуна четири дана нису окусиле ни залогај: редитељ и организатори филма желели су да лавови у тим сценама делују што гладније, застрашујуће, жељни меса и крви.

– Хм, не дај Боже, да паднем међу њих! – с језом је помислио Бранислав Стојановић, покушавајући да помери стопало у кожној сандали познатој као римљанка. Истог часа глатки, тврди ђонови римљанки клизнули су низ шипку на којој је стајао, изгубио је равнотежу, руке су попустиле под преко сто килограма тешким телом и он је падао право међу пет ужасно гладних лавова.

Истовремено, тих неколико тренутака пада и оних који су уследили затим, а све тек толико мало времена да се измери само штоперицом, били су Бранислављу сасвим довољни да му, попут филмске траке, кроз сећање пролети сав његов дотадашњи живот. Те мисли су текле муњевито, потпуно ван његове контроле и могућности да их заустави или одагна. Исто је мислио и исто је осећао кад је свом силином тресnуо на пиљевином прекривено тло и кад је, укочен од страха, осетио на лицу, рукама, леђима и ногама злослутан, језив дах лавова који су га опкољавали... Готово је, мислио је стреловито, растргнуће ме, умрећу у најгорим мукама.

Тело у пламену

Пад међу лавове био је више него узбудљиво финале једног искреног и такође узбудљивог дечачког сна.

Илустровао: Бранко Јовановић

Бранислав Стојановић, дете с београдског асфалта, годиште 1959, силно је маштао још од доба кратких панталона да једног дана, једног дивног, незаборавног дана и он стане пред публику у циркусу и покаже шта зна.

Занесен чудесним светом циркуса, он је још као седмогодишњи малишан побегао од куће под чаробну, шарену шатру, међу кловнове и мађионичаре, факире и дресиране звери. Једва су га пронашли и вратили кући, уплаканог и истински несрећног. Али, он је наставио да сањари, опонаша циркуске јунаке, ломата се, вежба трикове. Кришом је набављао оскудну литературу, а понешто из те загонетне бранше сазнао је и из омиљеног „Забавника".

Као голобрадом младићу, први прави трик великодушно му поклања искусни глумац и мађионичар – аматер Сима Јанићијевић Бата. Највише му помаже мађионичарски бард Томислав Тодоровић Цими. Већ у војсци Бранислав или Бане, за бројне пријатеље и другаре једноставно Буца, а за поштовани публикум звучно, уметничко Роки, увеселава другове и старешине. У „Партизану" упорно билдује и диже тегове – набија снагу и мишиће. Најзад, негде с пунолетством, онај вишегодишњи дечачки сан почиње да се остварује: Бранислав, Бане, за другаре Буца, а публику Роки, почиње јавно да наступа. На његовој посетници, између две горуће бакље, а изнад тајанственог мађионичарског цилиндра и свемоћног чаробног штапића пише: „Интернационални Мађионичар, Факир и Илузиониста МИСТЕР РОКИ, Господар ватре, Стојановић Бранислав". На вратима стана његово име, презиме и звање – естрадни уметник. А на једном од уредно штампаних плаката, крупним словима се саопштава и позива: „МИСТЕР РОКИ, господар ватре. Дођите да видите човека који гута ватру, пали своје тело, савија гвожђе зубима. Програм који се једном гледа, а увек памти".

Свашта уме, стварно уме Бранислав Стојановић, па је захваљујући томе, али, богме, и задивљујућој снази и мишићима, доспео и на филм, у позориште, на телевизију. Као каскадера, мађионичара, глумца, факира, илузионисту и гутача ватре публика га је гледала у око 40 филмова, између осталих и у Жикиној династији, Тесној кожи, Сакули, Повратку отписаних, Хајде да се волимо (с Лепом Бреном!). Играо је и у филмској и у позоришној верзији Сеоба, а у већ чувеном кабареу Милана Гутовића Буца је незаменљиви извођач мађионичарских и глумачких радова.

А онда је, пре десетак година, дошао тај незаборавни „Кво вадис", староримска арена, кавез с гладним лавовима и пад међу њих.

Скок лавице Кармен

Италијанско-југословенски спектакл „Кво вадис" сниман је и у Филмском центру у Кошутњаку. Према сценарију, требало је да Буца с још неколико каскадера одигра улогу жртвованог човека којег ће, за љубав филмске уметности и публике, гладни лавови растргнути на комаде. Али, све је било стварно, без филмског трика: прави кавез, прави лавови, прави људи. Њихов задатак је био да уђу у велики, празан кавез од дебелих железних шипки и успну се уз њих, а затим би се пустили лавови који ће да се заскакују за беспомоћним људима, покушавајући да их дохвате шапама и зубима.

После ових сцена, међу лавове би, као замена, биле бачене лутке у истоветним костимима као Бранислав и остали жртвовани, али испуњене комадима меса. Наравно, гладни лавови би их растргли, па би тај призор био више него узбудљив и застрашујући.

У костиму од јуте и с оним римљанкама на ногама, тако сличан правом староримском војнику, Бранислав Стојановић, звани Буца, одлучно је крочио у кавез и с лакоћом се попео 3-4 метра изнад светложуте пиљевине коју је убрзо, према сценарију, требало обилно да попрска људска крв...

Уздајући се у снагу својих великих мишића, осећао се мирно и сигурно, без трунке страха и икакве помисли да се може догодити било шта необично, а камоли страшно.

Јасно је чуо удар „клапе" и повик

„Снимамо!", а затим зујање камере, фрктање лавова и шум њихових шапа по оној пиљевини. У кавез су стизали трком кроз низак, такође решеткаст коридор. Около су стајали организатори, чланови екипе, дресери и обезбеђење с пушкама у рукама, за сваки случај. Неке су биле напуњене мецима за успављивање, друге правом, бојевом муницијом.

Трзнувши јаче ногу да ишчупа заглављено стопало, Бранислав је одједном изгубио равнотежу, оклизнуо се и почео да се суновраћује у дубину, право на лавове. Све се одиграло исувише кратко да би било ко и било како могао да му помогне.

Кад је ударио о тло, није осетио ништа сем – страха. Никакав, ни најмањи бол. брзо се савио у клупко, непомичан, покривши лице голим рукама. Међутим, у магновењу, крајичком ока, види како га трен-два лавица Кармен љутито гледа, спрема се за скок, а затим устремљује ка њему.

Тело немоћног човека грчи се само од себе, покушавајући да буде што мање, готово неприметно.

И опет унезвереним погледом, Бранислав види изнад себе само огромно, издужено тело лавице. Осећа кроз оскудну одећу њен дах и удар ваздуха створен тим огромним телом. Чврсто стиска очне капке и до изнемоглости стеже шаке. Чека ударац шапом, а затим угриз оним великим чељустима од којих нема ни одбране ни спаса.

Али, лавица га је, ко зна зашто, само прескочила. По свему судећи, и звери су, мада потпуно празних желудаца, биле изненађене и збуњене Буциним падом међу њих. Можда је одлучујуће било што су то дресирани лавови који су годинама наступали у једном италијанском циркусу, боравећи увек близу људи.

– Ето, сад им нису потребне оне лутке с месом... – помислио је с горчином.

Да ли сам жив?

Лежећи и даље без и најмањег покрета и напето ослушкујући лавље фрктање, зачуо је одједном топот корака, гласне повике и пуцње дресерских бичева.

Чим је Буца пао, људи из обезбеђења и дресери одмах су утрчали у кавез, покушавајући да звери истерају кроз онај решеткасти коридор. Срећом, сви лавови послушно су напустили арену, сем лавице Кармен, која је бесно фрктала и издизала се на задње ноге, као да се љути што јој је измакао непредвиђен оброк. А кад су је ипак отерали, изнели су Бранислава из кавеза, покушавајући да га поврате.

Међутим, он је, иако неповређен, дуго био у шоку. Време је пролазило, али бледило на лицу и укочен, туп поглед нису ишчезавали. Покушавао је да говори, међутим, из грла су се чули само неразумљиви, промукли гласови. Делови његовог крупног тела трзали су се и тресли сасвим неконтролисано. Ни сам не зна колико је времена прошло док није схватио да је жив, читав и без и најмање огреботине од лављих канџи или зуба.

Сцена кад лавови улазе укавез с људима више није понављана. Али, на Буцину велику жалост, филм његовог живота није приказиван у Београду и он не зна да ли су камере овековечиле неколико незаборавних тренутака.

Много пута доцније Бранислав Стојановић био је у тешким и драматичним околностима, много пута је доживео истински страх, напоминући да сигурно не постоји човек који то не осећа. Међутим, каже да би сад сасвим мирно и безбрижно ушао у кавез пун лавова.

Дуго после тог пада, другови су га задиркивали за гладне лавове и његову тежину.

– Бре, Буцо – рекао му је један другар, Циганин – што не остаде у онај кавез да и лафови славе Ђурђевдан!

Иван Лончар

РИО ХАУАРДОВ СИН

II ДЕО

ЦРТА И ПИШЕ: DOUG WILDEY

ГОСПОЂА ХАУАРД?
BANK

SHERIFF
РИО, ПОЗНАЈЕТЕ ЛИ ГОСПОЂУ ХАУАРА?
ЗИ!
Р... РИО!
МОЛ...
ОХ, РИО...ТО СИ ТИ! ДИВНО ЈЕ ШТО ТЕ ОПЕТ ВИДИМ!
ПРОШЛО ЈЕ ПУНИХ ШЕСТ ГОДИНА!
3

РИО, ОВО ЈЕ МОЈА СУСЕТКА МАРТА ЕЛГРИН И ЊЕН СИН КЛАЈД...
...А ОВО ЈЕ МОЈ СИН ТИМИ!
ЗДРАВО, ЧИКА РИО!
ПОВЕШЋУ ТИМИЈА КОД МЕНЕ, ЗИРЕЛДА, АКО ХОЋЕШ ДА ОСТАНЕШ ДА РАЗГОВАРАШ СА ГОСПОДИНОМ РИОМ!
ХОЋЕШ ЛИ? БАШ ТИ ХВАЛА, МАРТА!
ТИМИ И КЛАЈД ЋЕ СЕ ИГРАТИ ДОК СЕ ТИ НЕ ВРАТИШ!
ЗИ, ШТА ЈЕ?
ПОЂИ СА МНОМ, РИО, ПОКУШАЋУ ДА ТИ ОБЈАСНИМ!

ДЕЧАК ИМА ШЕСТ ГОДИНА! ЈОШ МУ НИСМО РЕКЛИ КО МУ ЈЕ ОТАЦ...И ШТА РАДИ...
ВЕЋ ТРИ ГОДИНЕ СВАКОГ ЛЕТА ДОЛАЗИМО У ЛАЈМСТОН!
ТИМИЈУ СЕ ОВДЕ ЈАКО ДОПАДА!
ИМАШ ЛИ ЈОШ ДЕЦЕ, ЗИ?
КЋЕРКУ... ТРИ ГОДИНЕ...
ОНА ЈЕ ТАМО, У СЕНТ ЏОУ, СА БАКОМ!
УСКОРО ЋЕМО РЕЋИ ТИМИЈУ... ОСТАВЉАМО МУ ЈОШ МАЛО ВРЕМЕНА ДА БУДЕ „ОБИЧАН" ДЕЧАК..
...ПРЕ НЕГО ШТО САЗНА ДА МУ ЈЕ ПРАВО ИМЕ ЏЕСИ ЏЕЈМС ЈУНИОР!

ОВДЕ СУ НАС СВИ ЛЕПО ПРИМИЛИ КАО ПОРОДИЦУ ХАУАРД! ТОМАС И ЗИРЕЛДА ХАУАРД СУ ЊЕ-ЊЕНИ И ПО-ШТОВАНИ!
ЏЕСИ УЖИВА ДА БУДЕ ЧЕСТИТ ГРАЂАНИН? ЈЕ Л' ЈОШ К'О НЕКИ ПОКРЕТНИ АРСЕНАЛ?
САМО КАД ЈЕ У КРЕВЕТУ, ИЗА ЗА-КЉУЧАНИХ ВРАТА, СКИДА РЕВОЛВЕР! АЛИ, СПАВА ТАКО ДА МУ ЈЕ НА-ДОХВАТ РУКЕ!
РИО, НАГРАДА ЗА ЏЕСИЈА ЈЕ ВЕЋА ОД СТО ХИЉАДА ДОЛАРА...
ЧАК И ОВДЕ ОН СТАЛНО ГЛЕДА ДА МУ НЕКО НИЈЕ ЗА ЛЕЂИМА!
ВЕРУЈЕ САМО НЕКОЛИЦИНИ ИЗ БАНДЕ!
ДОЋАО СИ У МИСУРИ ЗБОГ ЏЕСИЈА, ЗАР НЕ?
ЗИ, ЈА НЕ ЗНАМ...
АЛИ САДА, ПО-ШТО СИ ТИ ДОШАО ДА ИМ СЕ ПРИ-ДРУЖИШ, МО-ЖИ ЋЕ МАЛО ДА ОДАХНЕ!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
КЛАЙДЕ, САЙ КЪДЕ СМ КУЧИ!
ВИДИМО СЕ СУТРА, ТИМИ!
ALGREN

АХ, ЗНАШ, ЗИ... ГЛАСОВАРИ СУ СЕ...
ЈА САМ НОВИ ШЕРИФ У ЛАЈМ-СТОНУ!
ОХ! ЗНАЧИ ТАКО!
КАД ЧЕСИ ТО САЗНА... ГДЕ ЈЕ ОН САДА?
ПА... НИЈЕ У ГРАДУ!
ЧЕСИЈУ БЕ СЕ МОЖДА ДОПАСТИ ОВА ВЕСТ, РИО!
ДОПАСТИ?
ХЕЈ, ЗИ..
ТРАЖИМО... ОВАЈ... ТИ...
...ТИ ПОЗНАЈЕШ ОВОГ ЧОВЕКА?
ОН ЈЕ ПРИВРЕМЕНО ШЕРИФ ГРАДА!
ДА, З-КАМ, БОБЕ!
ИДИ У ШТАЛУ И ИЗНАЈМИ КОЛА ДА МЕ ОДВЕЗЕШ КУЋИ!

ЗИ... ДА...
КАСНО ЈЕ, РИО! МОРАМ ДА СЕ ВРАТИМ ТИМИЈУ!
РАЗГОВАРАЋЕМО ОПЕТ, КАД СЕ ЧЕСИ БУДЕ ВРАТИО!
ПОЛА САТА КАСНИЈЕ...
УЗЕО СИ ГА БЕЗ ПРОБЛЕМА, ЈЕ ЛИ?
АХА! БИЛО ЈЕ ЛАКО!
ОВДЕ ЋЕШ ПРЕНОЋИТИ, КЛАЈДЕ! И НЕМОЈ ДА МИ ЦМИЗДРИШ!
ЈА... СЕ НЕ... З... ЗОВЕМ...
СМЕСТА ПРЕСТАНИ ДА ПЛАЧЕШ И СЛУШАЈ!
Д... Д... ДА ГОСПОДИНЕ...
9

ШЕРИФЕ, МОГУ ЛИ ДА ПОРАЗГОВАРАМ С ВАМА?
ИЗВОЛИТЕ, ГОСПОДИНЕ!
ХАРЛО ВЕБ! ДА ЛИ МЕ ГРАДСКО ВЕЋЕ ЈОШ ЖЕЛИ ЗА ПОМОЋНИКА ШЕРИФА?
НИШТА МИ НИСУ КАЗАЛИ, ХАРЛО! ПРИЛИЧНО СИ МЛАД ЗА ПОМОЋНИКА, ЗАР НЕ?
А КАКВА ТИ ТО ПАЛИЦА ВИСИ ЗА ПОЈАСОМ?
ТО ЈЕ ПЕНДРЕК! НОСЕ ГА ПОЛИЦАЈЦИ У ГРАДОВИМА НА ИСТОКУ!
ИМАО ГА ЈЕ И ШЕРИФ БАК ЛЕВИС! ОН НИЈЕ НОСИО ПИШТОЉ!
ЧОВЕК ОД ОСАМДЕСЕТ ГОДИНА ОДРЖАВАО ЈЕ РЕД И МИР У ГРАДУ САМО СА ОВОМ ПАЛИЦОМ?
ДА! НИЈЕ БИО ПОТРЕБАН НИ ПОМОЋНИК ШЕРИФА! САМО СИ ПОВРЕМЕНО РАДИО!
И ЈА И ЛЕВИС СМО МОГЛИ ДА СПАВАМО ДО ПОДНЕ!
ИДЕМ НА ФАРМУ, ШЕРИФЕ...
...А ВИ ПИТАЈТЕ ВЕЋЕ ЗА МОЈ ПОСАО!
ТО ЋЕ БИТИ ЈЕДНО ОД МНОГИХ ПИТАЊА КОЈЕ ЋУ ПОСТАВИТИ!

ШЕРИФ СЕДИ КАО ЗИД У
СОБА ВАМ ЈЕ ЧИСТА И СПРЕМНА, ШЕРИФЕ!
ООХ! ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ КРЕВЕТ МЕК И УДОБАН!
ХМ! ШТА ЈЕ ТО У КУТИЈИ ПОД КРЕВЕТОМ?
НЕ ЗНАМ! ОДАВНО ВЕЋ ТУ СТОЈИ
ВАЛОДА ЛИЧНЕ СТВАРИ БИВШЕГ ШЕРИФА ЛЕВИСА!
ЛАКУ НОЋ, ШЕРИФЕ!
ЛАКУ НОЋ!
ВИДИ! ВИДИ!

ДОК ЈЕ ПОД ВРАТИМА ЛЈМСТОНСКЕ БАНКЕ ЛЕЖАЛА ЧЕДАЊИЦА...
ГОС'Н СТОКС, ВАША ПРИЧА ЈЕ БЕСМИСЛЕНА! АЛКОХОЛ ВАМ ЈЕ ПОМУТИО МОЗАК!
BUGLE
АКО ДОКАЖЕМ ШТА САМ РЕКАО, ДАЈТЕ МИ ДВЕ СТОТКЕ!
ВАЖИ? ИДЕМ ОДАВДЕ.
ДОКАЗАЋЕТЕ ДА СТЕ БИЛИ ЧЛАН БАНДЕ КОЛА ЈАНГЕРА?
ПА... НЕ... КОЛ... НИЈЕ МОГ'О ДА РАЧУНА НА МЕНЕ, ЗБОГ ПИЋА...
"...АЛ' ВЕЋ ГОДИНАМА ОВО НОСИМ У ЏЕПУ...
ОВО САМ ЈА... ОВО КОЛ... ФРЕНК... А ОВО ЈЕ ЧЕСИ!
ВЕЛИКЕ ПАРЕ СТЕ ДАЛИ ТОМ ПИЈАНЦУ, ГОСПОДИНЕ БЛЕЈН!
О ТАКВОЈ ПРИЧИ САЊА СВАКИ НОВИНАР...
ЗАСУЧИ РУКАВЕ! СУТРА ЋЕМО ИМАТИ ЗАИСТА НЕШТО ИЗУЗЕТНО!

3ч после поноћи...
У 7ч...
ШЕРИФЕ! ШЕРИФЕ, ЈЕСТЕ ЛИ БУДНИ?
САД ЈЕСАМ! ШТА СЕ ДОГОДИО?
ЈА САМ СИДНИ ЕЛ ГРИН... УПРАВНИК ЛАЈМСТОНСКЕ БАНКЕ...
ОВА ЦЕДУЉИЦА ЈЕ УВЧЕНА ПОД УЛАЗНА ВРАТА! НИШТА НЕ СХВАТАМ! СИНА И СУПРУГУ ОСТАВИО САМ КОД КУЋЕ ПРЕ ЈЕДНОГ САТА..
МОЖДА ЈЕ НЕКА ШАЛА!
РИО!
13

РИО! НЕМА ТИМИЈА... МОЈ СИН ЈЕ НЕСТАО!
СИНОЋ КАД САМ СТИГЛА КУ-ЋИ, НИЈЕ ГА БИЛО, АЛИ САМ МИС-ЛИЛА ДА ЈЕ КОД МАРТЕ!
КАД САМ САЗНАЛА ДА НИЈЕ КОД ЕЛГРИ-НОВИХ, ПОМИСЛИЛА САМ ДА СЕ ИЗГУБИО!
БОБ, ЧАРЛИ И ЈА СМО ГА ТРАЖИЛИ ЦЕЛУ НОЋ... БИЛО ЈЕ ГОТОВО НЕМО-ГУЋЕ ПО ОВАКВОМ ПЉУСКУ...
МИСЛИТЕ ЛИ ДА ЈЕ НЕКО ОТЕО ДЕТЕ?
ДА!
У ЧЕДУЉОЈ ПОМЉУ РЕКУ, ЈЕ ЛИ?
ШТА ДА РАДИМО, ШЕРИФЕ?
СВИ ОСТАНИТЕ ТУ ГДЕ СТЕ!

'БРО ЈУТРО, ШЕРИФЕ! ЛИЈЕ К'О ИЗ КАБЛА!
ОСЕДЛАЈ КОЊА! БРЗО! МОРАМ ОДЈАХАТИ ДО СТАРОГ ЗАПАДНОГ ПУТА!
БИЋЕ БЛАТЊАВ ПО ОВАКВОМ ВРЕМЕНУ!
ЗНАМ! МОРАЋУ ДА ЈАШЕМ УЗ ПУТ... СНАЋИ ЋУ СЕ...
АЛИ, ТО ЈЕ КОЊ ГОСПОДИНА ОТИСА!
УПРАВО САМ ГА ПРИСВОЈИО... У ИМЕ ЗАКОНА!
15

ЈЕ Л' МАТОРИ МОГ'О ДА ПРОЧИТА ПОРУКУ ПРЕ НЕГО ШТО ЈУ ЈЕ ПРЕД'О!
ЈОК! ВИСЕЛ НЕ ЗНА ДА ЧИТА!
ЈЕДИНО РАЗЛИКУЈЕ ЕТИКЕТЕ НА БОЦАМА ЗА ВИСКИ!
ОВА КИША БЕ УСПОРИТИ БАНКАРЕВ ДОЛАЗАК! ПУТ СЕ ПРЕТВОРИО У ЈЕЗЕРО!
ДАЋЕМО МУ НЕКОЛИКО МИНУТА ВИШЕ! САМО НЕКОЛИКО!
СИДНИ, ШТА...
СЕДИ, ЗИ..
К...КУДА ЈЕ РИО ОТИШАО? ЗАШТО СВИ...
ЗАКЉУЧИЛИ СМО ДА ЈЕ ТИМИ КИДНАПОВАН!
ГРЕШКОМ, УМЕСТО КЛАЈДА!

З... ЗИМА МИ ЈЕ...
ЗА-ВЕЖИ!
ПРОВЕРИ ПУТ!

ОСАМ И ДЕСЕТ... ОД ЊЕГА ЈОШ НИ ТРАГА...
НЕ, ПУТЕМ СЕ НИШТА НЕ КРЕЋЕ!
ГРЕШКА! ОВАЈ ПОСО ЈЕ ОМАНУО! МОРАМО ДА ИДЕМО! СМЕСТА!
ПЕЊИНЕ СЕ ПО КИШИ НАПУНЕ ВОДОМ!
ШТА ЋЕМО С КЛИНЦЕМ?
МОГО БИ ДА НАС ПРЕПОЗНА!
УРАДИМ ОНО ШТО СЕ МОРА!

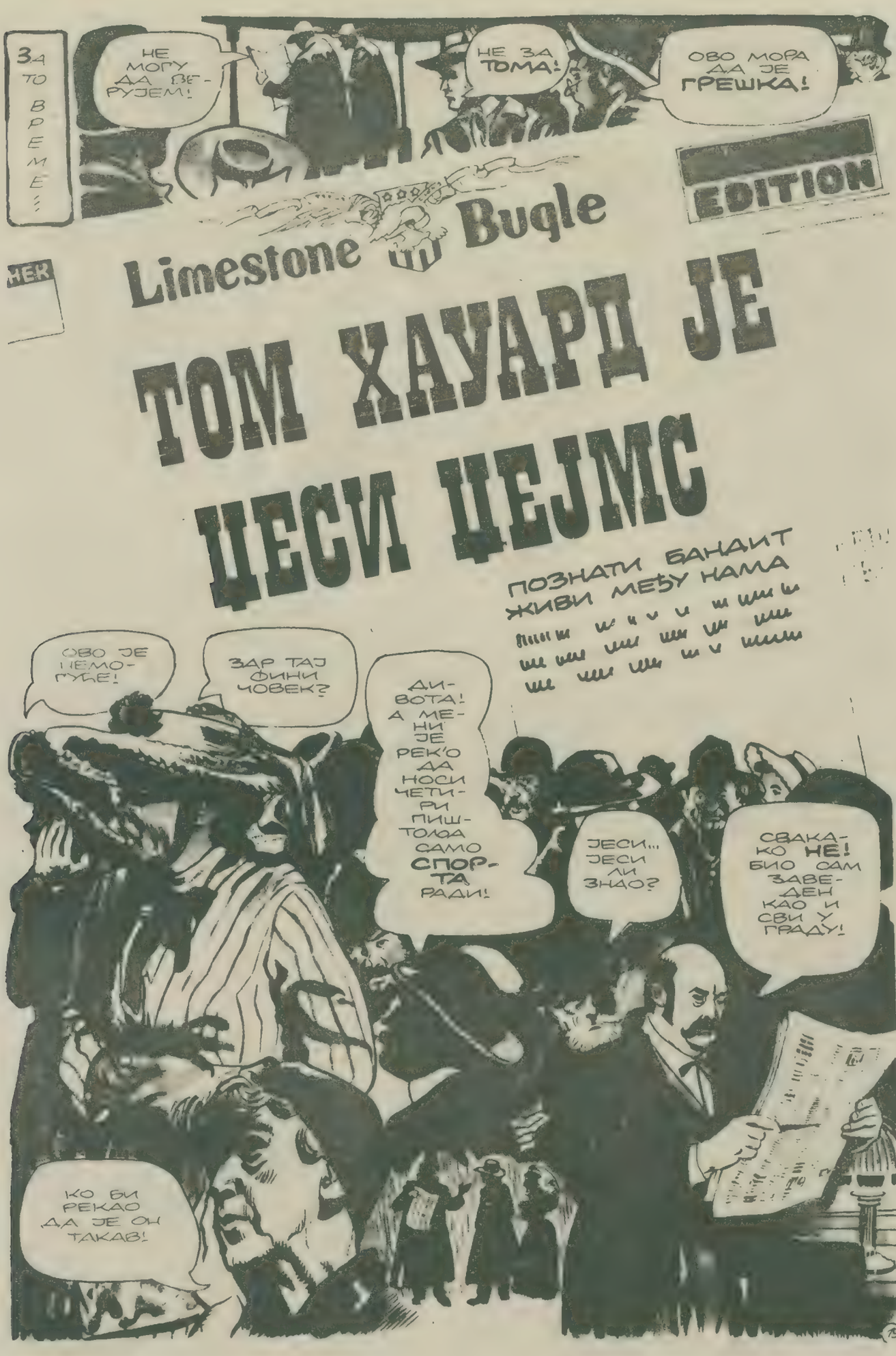
ЗА ТО ВРЕМЕ...
НЕ МОГУ ДА ВЕРУЈЕМ!
НЕ ЗА ТОМА!
ОВО МОРА ДА ЈЕ ГРЕШКА!
EDITION
Limestone Bugle
ТОМ ХАУАРД ЈЕ ЏЕСИ ЏЕЈМС
ПОЗНАТИ БАНДИТ ЖИВИ МЕЂУ НАМА
ОВО ЈЕ НЕМОГУЋЕ!
ЗАР ТАЈ ФИНИ ЧОВЕК?
ДИВОТА! А МЕНИ ЈЕ РЕКО ДА НОСИ ЧЕТИРИ ПИШТОЛА САМО СПОРТА РАДИ!
ЈЕСИ... ЈЕСИ ЛИ ЗНАО?
СВАКАКО НЕ! БИО САМ ЗАВЕДЕН КАО И СВИ У ГРАДУ!
КО БИ РЕКАО ДА ЈЕ ОН ТАКАВ!

ЭДЕ, ЗАВРШИ ТО, ДРУШКА-НЕ!

ДАЈДЕ, РЕЈЛИ, УЗМИ БАКЛУ И ПОЂИ ЗА МНОМ!
АХ... П... ПО-ГОЂЕН САМ!
ПО-ГОЂЕН? АЛИ КАКО?
Н... НЕЋУ МОЋИ ДА...
АЛИ ЗАТО МОГУ ЈА САМ: АДИОС!

К... КО... ЧИКА РИО?
СМИРИ СЕ, ТИМИ! СВЕ ЈЕ У РЕДУ!
КИША ЈЕЊАВА...
...И СУНЦЕ СЕ ПРОМАЉА КРОЗ ОБЛАКЕ!
ОЛУЈА ЈЕ ПРОШЛА, СИНКО!
ОДВЕШЋЕМО ПРВО КОЊА ГОСПОДИНА ОТИСА, А ОНДА...
...ИДЕМО ПРАВО КУЋИ! МАМА ТЕ ЧЕКА, ТИМИ!
22

КРАЈ У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

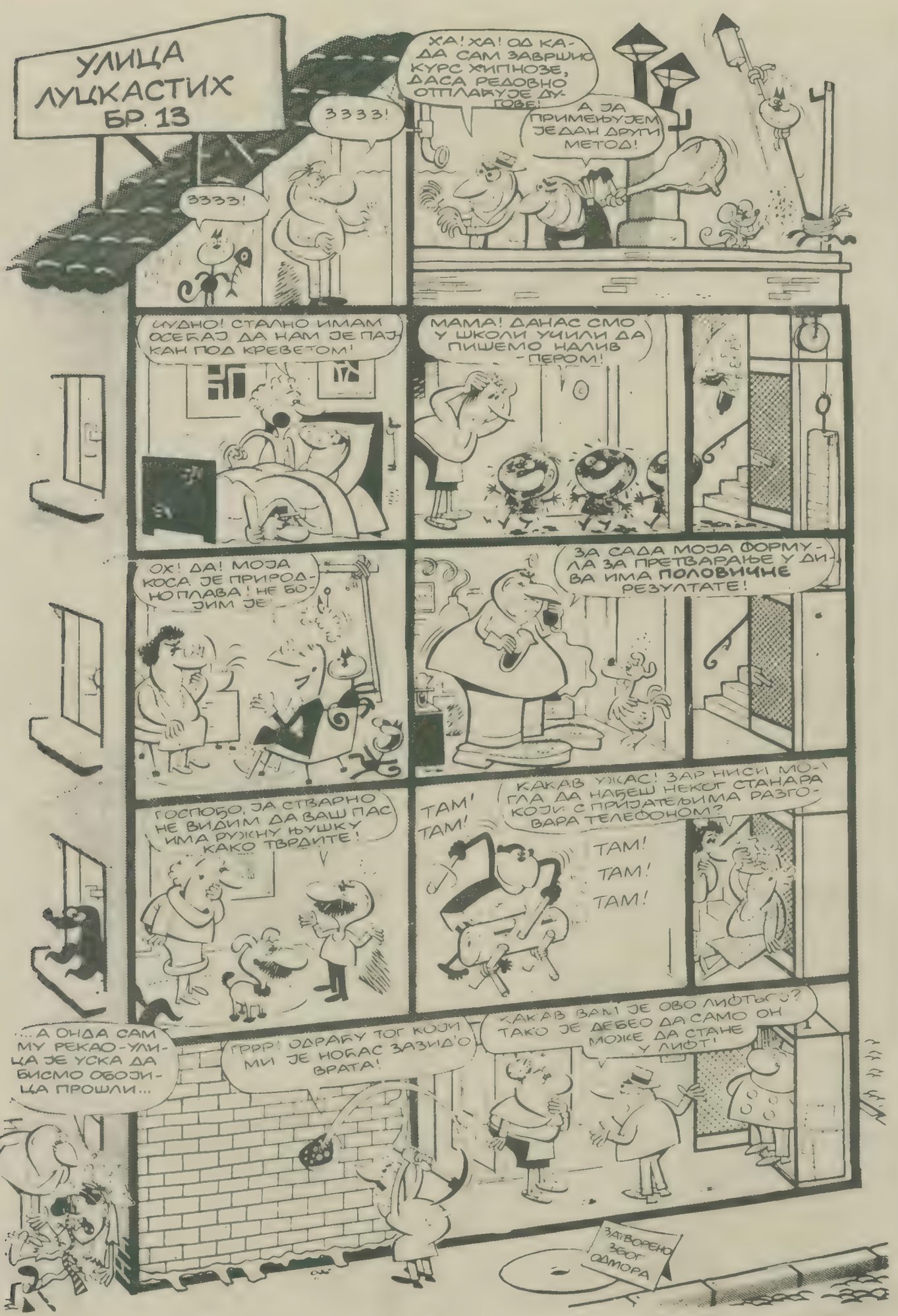
УЛИЦА ЛУЦКАСТИХ БР. 13
ЗЗЗЗ!
ЗЗЗЗ!
ХА! ХА! ОД КАДА САМ ЗАВРШИО КУРС ХИПНОЗЕ, ДАСА РЕДОВНО ОТПЛАЋУЈЕ ДУГОВЕ!
А ЈА ПРИМЕЊУЈЕМ ЈЕДАН ДРУГИ МЕТОД!
ЧУДНО! СТАЛНО ИМАМ ОСЕЋАЈ ДА НАМ ЈЕ ПАЈКАН ПОД КРЕВЕТОМ!
МАМА! ДАНАС СМО У ШКОЛИ УЧИЛИ ДА ПИШЕМО НАЛИВ -ПЕРОМ!
ОХ! ДА! МОЈА КОСА ЈЕ ПРИРОДНО ПЛАВА! НЕ БОЈИМ ЈЕ!
ЗА САДА МОЈА ФОРМУЛА ЗА ПРЕТВАРАЊЕ У ДИВА ИМА ПОЛОВИЧНЕ РЕЗУЛТАТЕ!
ГОСПОБО, ЈА СТВАРНО НЕ ВИДИМ ДА ВАШ ПАС ИМА РУЖНУ ЊУШКУ КАКО ТВРДИТЕ!
ТАМ! ТАМ!
КАКАВ УЖАС! ЗАР НИСИ МОГЛА ДА НАЂЕШ НЕКОГ СТАНАРА КОЈИ С ПРИЈАТЕЉИМА РАЗГОВАРА ТЕЛЕФОНОМ?
ТАМ! ТАМ! ТАМ!
...А ОНДА САМ МУ РЕКАО-УЛИЦА ЈЕ УСКА ДА БИСМО ОБОЈИЦА ПРОШЛИ...
ГРРР! ОДРАЂУ ТОГ КОЈИ МИ ЈЕ НОЋАС ЗАЗИДО ВРАТА!
КАКАВ ВАМ ЈЕ ОВО ЛИФТ?! ТАКО ЈЕ ДЕБЕО ДА САМО ОН МОЖЕ ДА СТАНЕ У ЛИФТ!
ЗАТВОРЕНО ЗБОГ ОДМОРА

РЕКЛИ СУ...

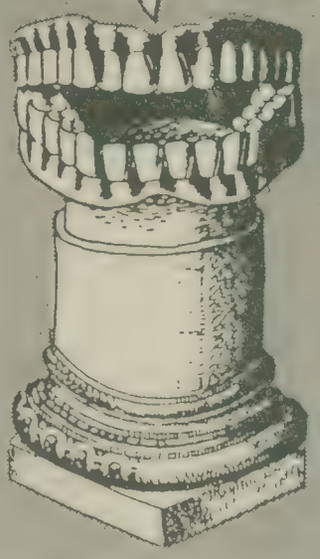

Алиби је као кредит: имаш га кад ти није потребан.

Пјер Јустинов
америчко-енглески глумац и редитељ

У листу „Месаџеро" (Рим) недавно је објављено следеће упутство за једну рекреативну вежбу: ИСПРУЖИТЕ СЕ НА ЛЕЂА СА СТОПАЛИМА ЗАВУЧЕНИМ ПОД ОРМАН.-ЗАДРЖИТЕ РУКЕ УЗ ТЕЛО И ДИЖИТЕ НОГЕ СВЕ ДОК НЕ ДОЂУ У УСПРАВАН ПОЛОЖАЈ. ЗАТИМ ИХ ПОНОВО СПУШТАЈТЕ, ВЕОМА ПОЛАКО И ОПРЕЗНО.

Парола истакнута у једној париској канцеларији: ПОСАО У ОВОМ БИРОУ ЛИЧИ НА ПАРЕЊЕ СЛОНОВА: ИЗВОДИ СЕ НА ВИСОКОЈ НОЗИ, ОБАВЉА СЕ УЗ МНОГЕ КРИКЕ И РИКУ И ТРЕБА ДА ПРОЂУ ДВЕ ГОДИНЕ ДА БИ СЕ ПОКАЗАЛИ НЕКИ РЕЗУЛТАТИ.

Кад престанеш да се надаш, престаћеш да страхујеш.

Сенека
римски филозоф
(3 65)

Натпис у једном бирмингемском надлештву: УМОЉАВАЈУ СЕ СЛУЖБЕНИЦИ КОЈИ ЖЕЛЕ ОДСУСТВО ЗБОГ ПРИСУСТВОВАЊА ПОГРЕБУ РОДБИНЕ ДА О ТОМЕ ОБАВЕСТЕ УПРАВУ ДАН ПРЕ ОДИГРАВАЊА УТАКМИЦЕ.

Човек који први удари признаје да су његове идеје слабије.

Кинеска пословица

Ево и једног бисера из „Кантри лајфа": МИДЛБОРОУ У МАСАЧУСЕТСУ ЛЕЖИ 34 МИЉЕ ЈУЖНО-ЈУГОЗАПАДНО ОД ПЛИМУТА И 10 ЈУГОИСТОЧНО ОД ТОТНА! ОСНОВАН 1660. СТАНОВНИШТВО: 5005.

Неки мушкарци имају оно што су заслужили, остали су неожењени.

Пол Валери
француски песник и есејиста
(1871–1945)

Никo није тако глуп да би пожелео рат а не мир, јер у миру синови сахрањују очеве, а у рату очеви синове.

Херодот
хеленски историчар
(484–425. пре н.е)

И најлошија књига има добру страну – последњу.

Џон Озборн
енглески драмски писац
(рођ. 1929)

А „Вестерн морнинг њуз" одштампао је следећу вест: У ПРОТЕКЛИХ НЕКОЛИКО ДАНА УКРАДЕНА СУ ТРИ БИЦИКЛА. ПОЛИЦИЈА СМАТРА ДА ЈЕ ТО ДЕЛО НЕКОГ КРАДЉИВЦА БИЦИКАЛА.

Дипломата је човек који два пута размисли пре него што ништа не каже.

Винстон Черчил
британски политичар, државник и писац
(1874–1965)

Коме је доста премало – томе ништа није доста.

Епикур
грчки филозоф
(341 270. пре н. ере)

Све је релативно. Једна длака у супи је релативно много. Једна длака на глави је релативно мало.

Аутор непознат

Овај „бисер" преписан је из „Денди Адвенчера": ГОТОВО ТРИ ЧЕТВРТ САТА ВАТРА ЈЕ ПЛАМТЕЛА БЕЗ ПРАВОГ ЈЕЊАВАЊА И ТЕК КАД ЈЕ СВЕ ИЗГОРЕЛО, ДОШЛО ЈЕ ДО ПРАВОГ СМАЊЕЊА ИНТЕНЗИТЕТА ПЛАМЕНА.

КО СУ ПРАВЕ АТЛЕТСКЕ ЗВЕЗДЕ?

МАЛА САЛА ЗА ЛЕОПАРДА

Илустровала: Драгана Јовчић

Поводом овогодишње Олимпијаде у Музеју науке у Барселони отворена је колико занимљива толико и необична изложба. Циљ јој је да покаже како праве атлетске звезде заправо нису људи него животиње! Њихове способности су такве да ми можемо само да сањамо о њима а да их достигнемо – никад.

Ову тезу управа музеја је сјајно илустровала воштаним фигурама људи и пуњеним животињама. Тако у једном свом делу изложба приказује светског рекордера у скоку удаљ, Мајка Пауела, у три варијанте: како се припрема за скок, лети кроз ваздух и скок у песак 8,95 m иза старта. Овим скоком Пауел је надмашио светски рекорд из 1968. године Боба Бимона али шта је то у односу на оно што може да прескочи један леопард? Ништа, каже директор музеја Хорхе Вагенсберг, кад туфнаста мачка без икаквих припрема и тренинга прескочи два пута толико. На чијој су страни предности јасно показује пуњени леопард који се исто као и Мајк Пауел налази на одскочној дасци: његове следеће две фигуре „висе" у ваздуху. Једна зато што следи Пауелову у лету, а друга због тога што је сала у којој су смештене исувише мала да би приказала оних 16,40 m колико износи замишљена путања најдужег измереног скока леопарда.

Олимпијске победнике о којима најчешће говоримо као о боговима, тврди даље Вагенсберг, надмашују чак и кућни љубимци: и најпросечнији пас потукао би Карла Луиса у спринту а Бен Џонсон не би имао никакве шансе у такмичењу са било којим зецом.

У Музеју науке изложена је и фигура Кубанца Хавијера Сотомајора који се извија преко лествице приказујући скок од 2,44 m колико износи светски рекорд. Одмах поред ње је пуњени кенгур који „из така" прескаче метар више. Који метар даље налазе се три воштане фигуре које приказују скакача с мотком Сергеја Бубку у све три фазе скока којим је постигао рекорд у затвореном простору (6,13 m). Одмах уз њих је модел делфина који, такође у три фазе, прескаче исту пречку, без мотке наравно.

Мало даље, мишићави Арнолд Шварценегер одмерава снагу са једним шимпанзом. Ко је јачи, не треба ни рећи. Природа је на страни мајмуна.

Једини спортисти који су на овој изложби запостављени су пливачи. На питања новинара зашто, господин Вагенсберг је спремно одговорио да су чак и најсјајнији међу њима прави пужеви у односу на рибе. Па што онда да се трећи и новац и простор?

О. В.

ДЕЛО ПОЗНАТИЈЕ ОД АУТОРА

ВИДИ КОД ВУЈАКЛИЈЕ

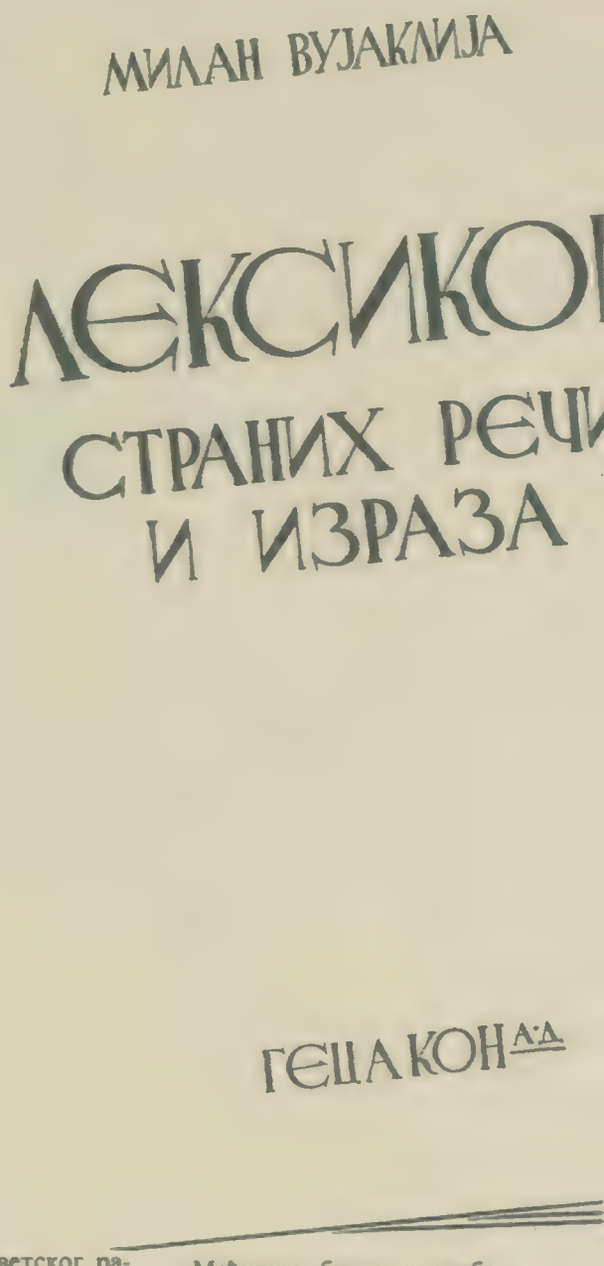

„Indocti discant et ament meminisse periri" „Они који не знају нека уче, а они који знају, нека налазе задовољство у томе да се подсећају." Мудрост француског песника и историчара Иноа била је мото Милана Вујаклије, писца незаобилазног „Речника страних речи и израза"

Само богатије библиотеке садрже у својим каталозима, под именом Вујаклија П. Милан, најосновније, строго библиотечке податке којим се трагалац упућује на његове преводе филозофских дела једног Шопенхауера и Шилерове „Баладе", али и књига које су обележиле младост многих генерација – „Бајке", браће Грим, „Доживљаје Хаклбери Фина" Марка Твена и „Кожну Чарапу" Џемса Фенимора Купера. Културу свог народа обогатио је и преводима дела Е. А. Т. Хофмана и Б. Травена, романописца познатог и по томе што до краја живота није открио своје право име. А иза имена самог Вујаклије запретан је несвакидашњи и несвакидашње богат живот.

Они основни, незаобилазни биографски подаци казују да је Милан Вујаклија рођен 15. новембра, по старом календару, 1891. године у свештеничкој породици у селу Бухача код Слуња. Отац Петар је умро млад, кад су Милану биле само четири године. Оставши с мајком, дечак основну школу завршава у Босанској Костајници. Гимназију похађа прво у Загребу, а затим у Сремским Карловцима, одакле прелази у Београд где и матурира у Првој мушкој гимназији 1911. године. Исте године уписује се на Филозофски факултет, на групу за немачки језик, књижевност и филозофију, али ће га окончати тек по завршетку Првог светског рата. Следеће, 1912, почеће седмогодишња ратна одисеја двадесетједногодишњег студента Милана Вујаклије.

Седам година ратовања

Добровољац Вујаклија прво ступа у чету тадашњег капетана I класе, војводе Воје Танкосића, а пред сам почетак ратних операција прелазе је у чету под командом Јаше Ненадовића. Ова чета је учествовала у окршајима против турских трупа и арнаутских одметника све до ослобођења Приштине, када је распуштена.

Када је почетком лета 1913. бугарским нападом на Србију и њене савезнике почео Други балкански рат, Вујаклија је опет добровољац, опет у чети свог првог команданта Воје Танкосића, сада мајора српске војске. Ради у Команди места у Ваљеву све до бугарске капитулације.

Међутим, бурни и судбоносни догађаји не дозвољавају младом студенту филозофије да скине униформу и одложи пушку.

Чим је букнуо Први светски рат и Србија објавила мобилизацију, међу првим добровољцима поново је и Милан Вујаклија, и то у 3. чети 4. батаљона 7. пешадијског пука првог позива под командом Свете Ђукића. Али, због вишемесечног непрестаног ратовања разболео се и, како сам каже у белешкама из ратних дана, упућен је на „опоравак здравља".

Бугарски напад на Србију у јесен 1915. затиче Вујаклију у Нишу, одакле је упућен у Ђачку чету, класа 1896, смештена у Скопљу. Међутим, кад је овај град пао, прослеђен је у Приштину, одакле, такође у Ђачкој чети и под командом резервног капетана српске војске Јанка

Тако је појам Вујаклија постао у сваком погледу синоним за његов свезнајући речник, о њему самом не зна се, на жалост, готово ништа. На питање ко је био Милан Вујаклија, чак ће и многи зналци литературе и истински књигољупци зачуђено да слегну раменима.

Вујаклија у униформи резервног мајора југословенске војске

Насловна страна првог издања Лексикона из 1937.

Лукића и резервног мајора Хенрика Милера, креће на дугу и неизвесну албанску голготу. Уследило је мукотрпно повлачење марш-рутом Приштина – Призрен – Љум кула – Васјете –Бицане – Пишкопеја – Дебар – Струга – Охрид – манастир Св. Наум – Корча – Лерин – Солун, где се од краја 1915. до маја 1916. налази под командом потпуковника Ристе Леовца, а потом пуковника Пере Марковића, касније ђенерала српске војске.

По положеном испиту распоређен је у XXI пешадијски пук и у тој јединици остаје као борац све до 1917. када је преведен у телеграфско одељење југословенске дивизије. Демобилисан је као студент тек 9. фебруара 1919. после седам година и 28 дана. По свему је био један од оних школованих младића Србије тог доба који су године учења заменили животно важним испитима из храбрости и родољубља.

Али, ратна каријера Милана Вујаклије много је јаснија од оне друге – мирнодопске и радне.

Рукописи и књиге у пламену

Октобра 1919. добио је прво запослење, у листу „Демократија", да би после две и по године био постављен за писара у Министарству просвете. Ту је и пензионисан као саветник 1945. године.

Као млад човек, Вујаклија је међу кутурним посленицима и својим професорима запажен по преводима дела великог немачког филозофа Артура Шопенхауера (1788–1860): „О религији", „О писању и стилу", „Метафизика лепог", „О генију".

Међутим, као изузетно систематичан и вредан научник, Вујаклија највећи део своје енергије и знања посвећује лексикографији. Као плод дуготрајног и мукотрпног лексикографског рада настао је знаменити и незаобилазни „Лексикон страних речи и израза", дело које је не само надживело свог творца, већ, ушавши дубоко у културу народа, постало једна од оних свезнајућих и из нараштаја у нараштај прихваћених књига које су тако често драгоцени кључ за приближавање и разумевање других производа људског ума и духа. Укратко, без Вујаклије, односно његовог Лексикона, тешко може да се замисли било какав образовни, културни или научни чин, од обичне ђачке лекције до најсложеније докторске дисертације.

Рад на „Лексикону страних речи и израза" Вујаклија је почео средином двадесетих година прикупљањем грађе, што је трајало скоро десет година. Од друге половине 1934. до краја 1936. урадио је коначну редакцију свих одредница, а затим огроман рукопис предао познатом београдском издавачу Геци Кону. Штампање 1300 страница капиталног дела обављено је веома брзо и било готово већ почетком 1937.

Када се у пролеће 1937. појавио Лексикон у плавим корицама и с насловном страном коју је урадио познати сликар и графичар Михаило Петров, био је то изузетан догађај у историји наше лексикографије и националне културе. Од хонорара за Лексикон Вујаклија је купио скромну, двособну кућу на Врачару, у Ријечкој улици број 5. Ту је дочекао и ту је, заједно са супругом Ружицом, професором биологије у Првој мушкој гимназији, провео скоро цео Други светски рат, потпуно се повукавши у рад и самоћу. Као познат и цењен интелектуалац одбио је све позиве за било какву политичку делатност. Ту је преживео и савезничко бомбардовање 1944, када му је изгорела већина рукописа и богате библиотеке.

Остатак живота Вукаклија ће да проведе у туђој, такође двособној кући, у Ибарској 5, на Душановцу, радећи предано као стручни сарадник Института за српскохрватски језик Српске академије наука и уметности. Александар Белић, наш знаменити лингвиста и некадашњи председник САНУ, спомиње га као једног од научних сарадника који су 1947. наставили рад на значајном „Речнику српскохрватског књижевног и народног језика", започетом још у прошлом веку.

Пола милиона примерака!

Како је искрено волео родни Кордун, Вујаклија је желео да уради и посебан речник свог завичаја, али је ова жеља остала неиспуњена. У више него оскудним подацима о његовом животу остало је забележено да се између два рата бавио и позоришном критиком. И мада је спознао многе тајне и узлете људског ума и духа, нису му биле стране ни сасвим обичне ствари које живот чине садржајнијим и богатијим: његови данас ретки познаници кажу да је господин Вујаклија волео да с пријатељима заседне у неку од вождовачких кафана и да запева...

Године 1954. београдска „Просвета" објављује друго, допуњено издање његовог Лексикона, на коме су радили и доктор Светомир Ристић и професор доктор Радомир Алексић.

„При изради овог издања употребљени су", напомиње Вујаклија, „и најновији послератни речници и енциклопедије (на енглеском, француском, немачком, италијанском и руском језику)." Рачунајући и оно прво из 1936/37, до сада су изишла четири издања у укупном тиражу од готово пола милиона примерака.

Међутим, иако је његово име постало синоним и за сам појам лексикона страних речи и израза уопште, што је несумњиво највеће признање које писац и научник могу да добију, сам Вујаклија доживљава судбину сасвим другачију од његовог непролазног дела.

Умро је у петак, 16. децембра 1955. у 64. години.

Сутрадан је „Политика" објавила следећу читуљу: „Наш мили и непрежаљени Милан П. Вујаклија, професор у пензији, стручни сарадник Српске академије наука, преминуо 16. XII после тешке болести. Сахрана ће се објавити накнадно. Неутешна супруга Ружица и остала многобројна родбина."

Али, датум и место сахране нису никад објављени, бар не у новинама. (Сахрањен је на београдском Новом гробљу.)

А крајем прошле, 1991, више од три и по деценије после његове смрти, једној улици на Бежанијској коси у Београду дато је његово име.

Иван Лончар

ЦМОКНИТЕ СВОГ МЕСАРА !

Половина човечанства није знала за пољубац све до епохе великих географских открића између половине 15. и почетка 19 века. Дотад је, тврди Вон Брајант, антрополог из Тексаса, љубљење било непознато у већем делу Азије, Африке, на јужним морима и целој западној полулопти! Пољупца ни данас нема у многим културама. Ескими трљају носеве, а чине то Бурманци и неки други народи. Нека племена радије се тапшу или једноставно дижу руке у знак поздрава.

Љубљење у друштву није ништа ново. Стари Јевреји, Грци и Римљани љубили су се у образ при поздрављању, Римљани нису љубили само своју породицу и пријатеље него и свог месара, пекара, свећара. Како се широм римски утицај, распростирао се и пољубац у друштву.

У средњем веку место у које сте пољубили неку особу показивало је степен вашег поштовања. Могли сте пољубити у уста човека вашег друштвеног положаја, али сте зато љубили руку осредњег политичара или свештеника, руб одеће („скуте и рукаве" што би рекла наша народна песма) неке крупне зверке или тло под ногама владара. Кад би у средњовековној Европи жена пољубила било ког мушкарца, осим супруга, могло јој се судити за прељубу, али и дан-данас филмска цензура ограничава колико може трајати пољубац на платну.

Али, не љубимо само људе. Коцкари љубе коцкице верујући да ће им то донети срећу. Туристи у Ирској љубе стену Бларни Стоун да би постали говорљивији. Мала деца љубе лутке, власници љубе кућне псе, мачке, птице Католички верници љубе круницу и бискупов прстен, православни иконе у цркви, јеврејски верници кућне записе из „Библије". Осећајни родољуби или путници авиона који се боје летења – љубе тло.

ВЕШТИНА ЉУБЉЕЊА

Написана 1936. године усред економске кризе књижица „Вештина љубљења" Хјуа Мориса натерала је Американце да поново открију породични живот и осећање и утицала на читаву једну генерацију. Недавно је поново објављена у САД и опет је бестселер: у њој се са много нежности и нешто мало ироније детаљно објашњавају тајне љубљења, „изузетног задовољства", како каже аутор, „које ништа не кошта".

ЧАСОВИ ЉУБЉЕЊА

Предавања ће бити приватна. Професорка ће примати само десет ученика одједном, учионица, заправо просторија испуњена двоседима, имаће катедру у углу.

Кад сви седну на своја места, професорка ће зазвонити и на то ће се сваки пар нежно загрлити: усне на уснама, поглед у дубину очију...

Тако изгледа прва школа љубљења у Италији коју је у Риму отворила Марчела Сотано (54), некадашња наставница на течају за плејбоје у Напуљу који је затворен јер није било довољно заинтересованих. У Америци већ раде две такве школе, у Шведској шест.

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

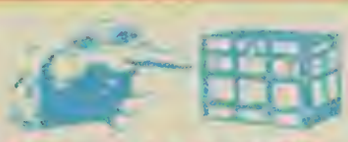

ПИСАЦ ИДЕ У 4. РАЗРЕД

Име му је Денис Волмер у Даласу, савезна држава Тексас. Своју прву књигу „Непослушни Џошуа" Денис је написао са шест година. Заправо, како још није био најупућенији у писање, правопис и граматику, издиктирао је својој баки која ју је откуцала на компјутеру. Књига се продала у 10.000 примерака и донела аутору 6.500 долара.

Данас Денис има већ 10 година и спрема се да напише нову књигу, али иначе уопште нема намеру да му писање буде професија кад порасте.

– Бавићу' се озбиљнијим и лепшим послом – тврди он. – Бићу пилот!

ИГРАТЕ ЛИ МОНОПОЛ?

Прошле године, уочи Божића, на италијанском тржишту појавила се нова друштвена игра, баћиополи, нека врста „монопола" али монопола у коме се не тргује већ се уместо некретнинама играчи награђују веридбом или венчањем, а уместо кажњавања такмичари размењују пољупце и пољупчиће. Праве или чоколадне.

ДАШАК РОМАНТИЗМА

Пољубац, као први корак у љубавној причи, враћа се међу младе као део носталгије за „добрим старим временима". *Оних дана је у миланском* диско-клубу „Дивина" приказана нова колекција џинса, а на ревији су мушки и женски манекени у паровима представљали нове моделе „апа-драпа" одеће, размењујући пољупце у пролазу. Између појединих излазака *приказивани су филмски инсерти* са страсним пољупцима, а све званице (више од 200) добиле су на улазу пољубац *од прелепе девојке или младића.*

СВИ СЕ ЉУБЕ

Пољубац поново осваја своје место, али *не само међу заљубљенима, већ као знак* пријатељства, присности, поверења, другарства. Кад се *сретну два пријатеља, не* рукују се више него се љубе у образе. У свету једном, највише двапут, а на овим нашим просторима обавезно три пута цмок-цмок-цмок.

РЕКОРД

У „Гинисову књигу светских рекорда" биће унесен податак о новом светском рекорду у љубљењу. *Нови шампиони* пољупца су девојка Доби (18) и младић Рој (25) који су се љубили 124 сата и 51 минут, дакле пуних пет дана. За све то време двоје младих из Питсбурга играло је, делило аутограме, па чак и наизменице *спавало. Усне* су раздвајали само сваки сат по пет минута како то допуштају правила књиге рекорда.

В. М.

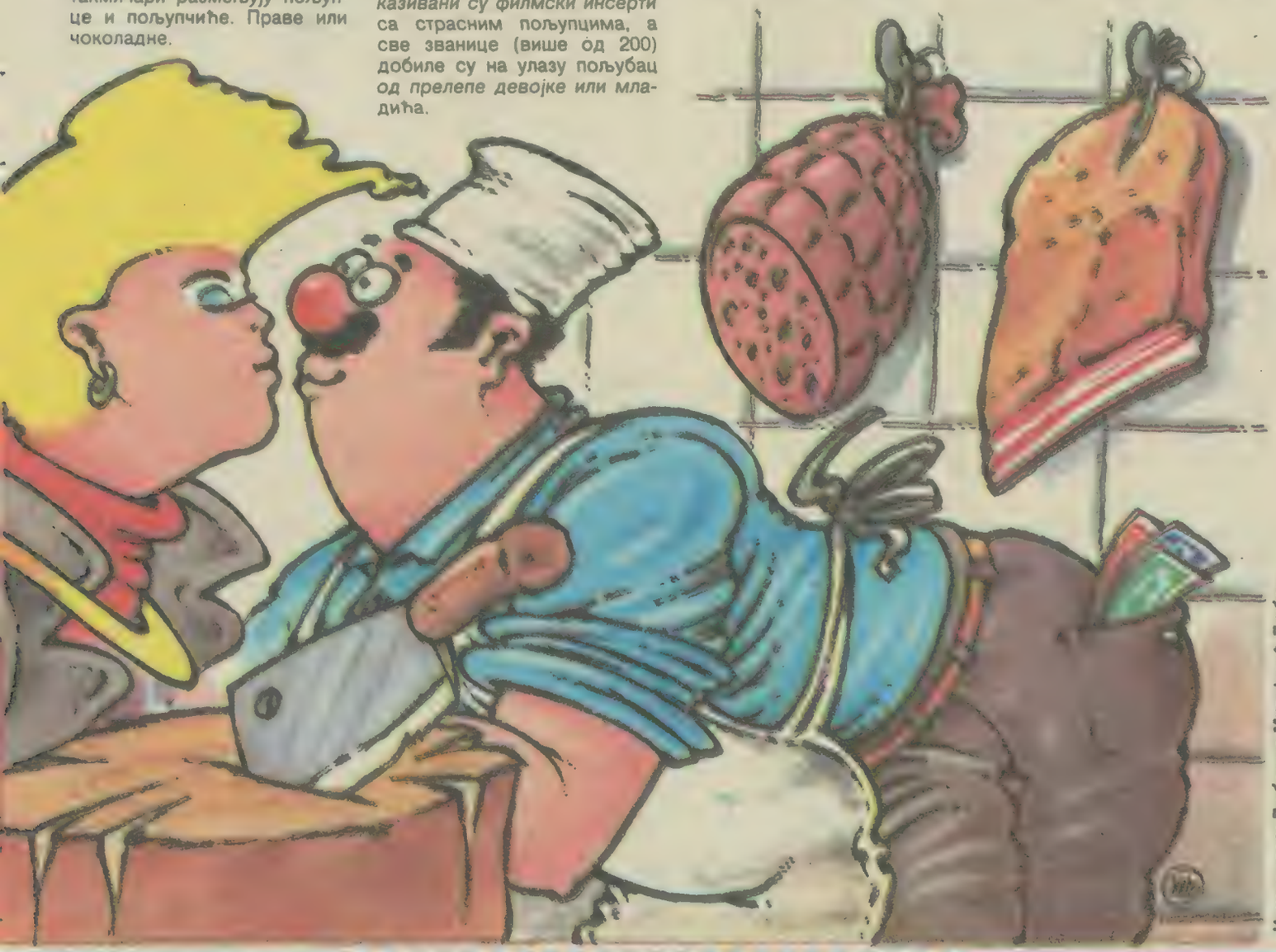

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

МЕД MADE IN PARIS

Мало је познато да у француском главном граду има доста пчела. Регистровано је око стотину кошница (по евиденцији Ветеринарског друштва), али како многи престонички пчелари не желе да плаћају порез, може се лако *замислити да у овом граду* има много више ројева пчела.

У Луксембуршком парку налази се чак и школа за пче*ларе са 19 огледних* кошница. Ко одслуша 15 предавања и положи завршни испит, добија *диплому.*

Занимљиво је да је у Паризу већи „принос" меда него у *природи. Разлог: у великом граду увек је топлије и зато* биљке процветају раније и цветање дуже траје него у природи. Међутим, већ и сама чињеница да пчеле могу да живе усред Париза и при том дају чист и квалитетан мед сведочи да се џиновска метропола налази у добром еколошком стању.

В. М.

Илустровао: Зоран Петканић Петко

ВАЖНО ЈЕ БИТИ ПРВИ

(5)

XXV ОЛИМПИЈСКЕ ИГРЕ БАРСЕЛОНА 1992.

● **ПРВИ** пут од 1920. у Антверпену на Олимпијским играма не учествује Југославија. Спортисти из Југославије учествују као „независни олимпијски учесници" (такође први пут у историји игара), и то само у појединачним спортовима

● први пут једна неспортска организација забранила је учешће спортистима једне земље на Играма. То је учинио Комитет за праћење санкција Савета безбедности ОУН, а забрана је изречена Југославији

● први пут шеф једне земље смислио је назив за учеснике Игара из друге земље – Џон Мејџор, премијер Велике Британије, предложио је да се југословенски спортисти такмиче у Барселони као „независни олимпијски учесници"

● први пут на Играма премашен је број од 170 земаља учесница – 171 (у Сеулу 160) и више од 10.000 спортиста – 10.537 (у Сеулу 9.421)

● први пут продаја права ТВ преноса донела су домаћину Игара више од пола милијарде долара – 635,1 милион долара (САД 401 милион, Аустралија 33,75, Канада 16,5, Европа 90, Нови Зеланд 5,9, Јапан, 62,5, Источна Европа 4,0, Јужна Америка 3,5, Порторико 0,5, Кореја 7,5, Тајван 1,1, Азија 2,2, Јужна Африка 6, арапске земље 0,5 и аустралијски радио 0,12 милиона долара)

● први пут олимпијске медаље израђене су од „чистог злата" саопштили су организатори. А то значи да је „златна медаља" направљена од 92,5 процентног сребра и да је пресвучена позлатом од 24-каратног злата тешком шест грама. Сребрна медаља само нема поменуту позлату, а бронзана је била од „чисте" бронзе

● први пут олимпијска ватра запаљена је уз помоћ лука и стреле захваљујући Антонију Ребољу, његовом оштром оку и сигурној руци

● први пут после 32 године „прогонства" на Играма учествују спортисти Јужне Африке, који су после игара у Риму 1960. искључени из олимпијске породице због политике апартхејда који је спроводила њихова земља

● први пут после игара 1924. године један мушкарац се појавио у пливачком костиму из једног дела који је покривао цело тело. Учинио је то Американац Џозеф Јупол, али му ни то није помогло да освоји медаљу

● први човек који је на три узастопне „олимпијаде" победио у скоку удаљ је тридесетједногодишњи Американац Карл Луис. Луис је још освојио и прво место са америчком штафетом 4x100 m и укупно има осам златних и једну сребрну олимпијску медаљу

● први пут воће америчког тима прекршиле су правило да најбољи са квалификација обавезно учествују на Играма, па се Карл Луис нашао у штафети 4x100 m, а Мајкл Џонсон у штафети 4x400 m. Потез се показао успешним – обе штафете освојиле су златне медаље и поставиле нове светске рекорде – 4x100 m (Марш, Барел, Мичел, Луис) 37,40 секунди и 4x400 m (Валмон, Вотс, Џонсон, С. Луис) 3:55,74

● први пут после 80 година Грчка је освојила златну медаљу у атлетици. Последњи олимпионик из постојбине олимпијских игара био је Циклитарас који је 1912. победио

Мајкл Џордан, предводио је америчке професионалце

„Пламена стрела": Антонио Ребаљо

Заједничка радост: Дерарту Тулу (Етиопија), прва црна Афроканка олимпијска победница и Елана Мејер, први освајач медаље за Јужну Африку после 32 године одсуствовања са игара

Три пута узаступно „злато" у скоку удаљ: Карл Луис

Параскеви Патолиду, прва Гркиња олимпијска шампионка у атлетици

у заборављеној дисциплини, скоку удаљ из места са 3,37 m, а на Стадиону Монжуик то је пошло за руком Параскеви Патолиду на 100 m с препонама. Тиме је она постала и прва Гркиња олимпијска победница у атлетици

● први пут једна црна Африканка освојила је титулу олимпијске победнице. То је Етиопљанка Дерарту Тулу, победница у трци на 10.000 m

● први пут у троскоку савладана је даљина од 18 метара. Учинио је то нови олимпијски шампион Мајк Конли (САД) скоком од 18,17 m, међутим, тај резултат због прејаког ветра у леђа није признат па је светски рекорд Вилија Бенкса (17,97m) остао на снази

● први пут једно олимпијско такмичење одржано је у железничкој станици. Дворана „Северна станица" од 1868. до 1972. била је заиста железничка станица, а 1987. добила је садашњу намену – претворена је у спортску дворану

● први пут од отварања Олимпијски стадион Монжуик с правом је носио то име. Спортско здање на брду Монжуик у Барселони завршено је још 1929. године и одмах је добио назив „олимпијски", јер је почео да се гради за Игре 1924. које су припале Паризу. Барселона је била кандидат и за Игре 1936. и 1972.

● први пут на Играма учествовали су амерички професионални кошаркаши и „Тим снова" који су предводили Мејик Џонсон, Мајкл Џордан и Лери Бирд, три легенде NBA лиге, убедљиво је тријумфовао у свим сусретима и освојио златну медаљу

● први пут 400 m с препонама претрчано је за мање од 47 секунди. Учинио је то двадесетпетогодишњи Американац Кевин Кертис Јанг поставивши нови светски рекорд са 46,78 (стари рекорд 47,02)

● први пут после 1904. бејзбол се нашао на званичном програму Игара а победници нису Американци већ Кубанци. Друго место припало је Тајвану а треће Јапану

● први пут на завршетку Игара председник Међународног олимпијског комитета приредио је пријем за спортисте само једне земље: Хуан Антонио Самаран, примио је најбоље спортисте Југославије и захвалио им што су учествовали на Играма као „независни олимпијски учесници"

ХИТ

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ:

ЈЕДНО

One

Is it getting better
Or do you feel the same
Will it make it easier on you
Now you got someone to blame
You say
One love
One life
When it's one need
In the night
It's one love
We get to share it
It leaves you blind
If you don't care for it
Did I disappoint you?
Or leave a bad taste in your mouth?
You get like you never had love
And you want me to go without
We'll it's too late
Tonight
To drag the past out
Into the light
We're one
But we're not the same
We get to carry each other
Carry each other
Have you come here for forgiveness
Have you come to raise the dead
Have you come here to play Jesus
To the lepers in your head
Did I ask too much
More than a lot
You gave me nothing
Now it's all I got
We're one
But we're not the same
We hurt each other
Then we do it again
You say
Love is a temple
Love a higher law
You ask me to endure
But then you make me crawl
And I can't be holding on
To what you got
When all you got is hurt
One love
One blood
One life
You got to do what you should
One life
With each others
Sisters
Brothers

Текст и музика: „U2"
Извође: „U2"

РОК ЗА СТАТИСТИЧАРЕ

Захваљујући директном телевизијском преносу велики концерт на лондонском „Вемблију" одржан у почаст Фредију Меркјурију могла је да прати и наша публика. Када се прашина слегла, педантни хроничари забележили су и неке занимљивости везане за овај наступ.

1. У историји поп музике директан пренос никада до сада није преузело тако много земаља.
2. Карте су распродате у року од три сата иако није било објављено које ће све групе наступити.
3. Ниједна улазница није дата бесплатно.
4. Унајмљено је преко 300 људи за обезбеђење.
5. Продато је преко 100.000 мајица са заштитним знаком концерта.
6. Попијено је 26.000 чаша пива (у једну чашу стаје око 6 децилитара).
7. Због тога што је распоред наступа каснио, нису изведене песме „Sweet Child O'Mine" од „Guns N'Roses" и „A Kind Of Magic" коју је требало да отпева Роџер Тејлор иако су биле предвиђене.
8. „Guns N'Roses" су били једини који током своје свирке нису споменули Фредија Меркјурија или „Queen".
9. ТВ пренос је пратило готово милијарду људи.
10. Монсерат Кабаље, Мадона и Фил Колинс нису се појавили иако су били позвани.

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

„Желели смо да нам Принс продуцира први албум. У то време сматрао сам да би он био добар за нас. Данас то више не мислим. Одавно смо га превазишли."
Боби Гилеспи „Primal Scream"

Шинејд О Конор

Драги Забавниче,
Желео бих да побројите албуме које је објавила Шинејд О Конор.
Ивица из Крушевца

Шинејд је рођена 12. децембра 1966. године у Ирској, а музиком је почела да се бави 1985. када је по пабовима Даблина изводила претежно песме Боба Дилена. Затим се придружила локалној групи „Ton Ton Macoute", а када јој је понуђен уговор за плочу, преселила се у Лондон. Њен први албум „The Lion And The Cobra" изашао је 1988, а други „I Do Not Want What I Haven't Got" 1990. Гостовала је и на компилацији „Red Hot and Blue" где је обрадила Кол Портерову песму „You Do Something To me".

Здраво!
Молио бих вас да објавите биографију Рамба Амадеуса и где могу да нађем његов први албум.
Срле из Београда

Рамбово право име је Антоније Пушић, рођен је у Херцег-Новом, а када је дошао у Београд, најпре је наступао као прилично уврнут алтернативни уметник. Изводио је симфонију за два-

десет и осам усисивача („свирајући" на тим љубимцима домаћица), а кад је видео да то публику не занима превише, снимио је први албум „О, туго јесења" и објавио га за ПГП РТБ 1988. године. И његов „турбо рок" у почетку је збуњивао публику, али је следећим плочама „Хоћемо гусле" (1989) и „М-91 психолошко пропагандни комплет" (1991) задобио неподељену наклоност и публике и критике. За његову прву плочу распитај се у продавницама ПГП РТБ-а.

Драги Забавниче,
Које су албуме објавили „Def Leppard" и „Vixen" и да ли су издати код нас?
Андрија из Сомбора

„Def Leppard" су настали 1977. године а први албум „On Through The Night" изашао им је 1980. Следе „High'N'Dry" (1981), „Pyromania" (1983), „Hysteria" (1987) и „Adrenalize" (1992).

„Vixen" су објавили две плоче: „Vixen" (1989) и „Rev it up" (1990). Од побројаних плоча код нас су лиценцно објављени само трећи и четврти албум „Def Leppard".

Уредио
др Горан Живковић

Џорџ Р. Р. Мартин

БРЖЕ ОД СВЕ

Хиперсвемир постоји. У то нема сумње. То смо и математички доказали. Иако још не можемо знати законе који владају у хиперсвемиру, можемо бити сасвим сигурни да ти закони нису истоветни онима који владају у нормалном свемиру. Не постоји никакав разлог због кога би требало претпоставити да ће у хиперсвемиру бити на снази ограничење брзине светлости. Значи, преостаје нам само да пронађемо начин да се пребацимо из нормалног свемира у хиперсвемир, а потом да се вратимо назад. Дајте ми средства да пронађем хиперпогон, а ја ћу вама подарити звезде!

Др Фредерик Д. Канферели, оснивач задужбине БОС, иступ пред одбором за технолошки развој при Светском сенату, Женева, 21. мај 2016.

Свакоме је познато да мрав не може померити гусеницу.

Мото задужбине БОС

Кинери журно уђе са дебелом фасциклом под мишком. Био је то упоран младић, кратке, плаве косе, чекињасте браде и рационалног понашања. Није био склон околишању.

Џероми Шехтер, заменик директора задужбине БОС, посматрао га је уморним очима како седа без позива и спушта фасциклу на његов пренатрпани сто.

– 'Бро јутро, Шехтере – рече Кинери кратко. – Драго ми је што сам коначно продро кроз вашу дворску стражу. Знате ли да је веома тешко доћи до вас?

Шехтер климну. – А ви сте веома упорни – рече он. Заменик директора био је крупан мушкарац са наслагама сала, густим обрвама и кудравом, густом, седом косом.

– Човек мора да је упоран када са вама има посла. Шехтере, нећу да трошим речи. БОС ме воза унаоколо и хоћу да знам зашто.

– Воза вас унаоколо? – осмехнуо се Шехтер. – Не знам како то мислите.

– Манимо се тих игара. И ви и ја знамо да сам ја један од најбољих проклетих физичара какав се још дуго неће појавити. Видели сте моје радове о хиперсвемиру, ако још уопште идете укорак са својом струком. Требало би да вам је јасно да је мој приступ добар. Највише сам допринео овој области још од времена Лопеза. А он је радио пре тридесет година. На трагу сам хиперпогонске машине, Шехтере. Свакој иоле упућеној особи то је јасно.

Али, потребна су ми средства. Мој универзитет није у стању да подмири трошкове опреме која ми је неопходна. Стога сам дошао у задужбину БОС. Проклетство, Шехтере, требало би да сте пресрећни што сте примили моју молбу. Уместо тога, годину дана ме држите у неизвесности, а затим одбијате. Ни од кога

не могу да извучем објашњење. Ви сте стално на састанцима, ваши асистенти ми причају приче, а Лопез као да је на сталном одмору.

Кинери прекрсти руке и круто се завали у фотељи. Шехтер се поигра притискачем за хартију, а затим уздахну. – Љути сте, господине Кинери – рече он. – Не исплати се бити љут.

Кинери се поново наже напред. – Имам и зашто да се љутим. Задужбина БОС створена је како би потпомогла што брже проналажење хиперсвемирског погона. Ја сам на прагу да баш то учиним. Па ипак, ви уопште не желите да ме саслушате, а да не говоримо о новцу.

Шехтер поново уздахну. – Ваш рад почива на неколико погрешних претпоставки. Пре свега, задужбина БОС основана је да би се пронашао начин путовања бржи од светлости. Звездани погон, рецимо. Управо сада испитујемо друге путеве који се чине изгледнијим. Ми...

– Познато ми је све у вези с тим другим путевима – упаде Кинери. – Све су то ћорсокаци. Трајте новац порезника. Сачувај ме Боже појединих ствари за које дајете средства! Алисона и његових телепортацијских огледа. Клаудије Денијелс и њених глупости око ВЧО мотора. Као и Чангове хипотезе о времену-стазису. Колико њему дајете? Ако мене питате, задужбином БОС лоше се управљало још од Канферелијеве смрти. Једини који је уопште ишао добрим путем био је Лопез, а ви лудаци сте га одвојили од струке и направили од њега чиновника.

Шехтер подиже поглед и осмотри свог госта. Кинеријево лице било је лагано зајапурено, а усне чврсто стиснуте. – Речено ми је да сте били у посети сенатору Маркаму – изусти заменик директора. – Намеравате ли ове оптужбе и о њему да изложите?

– Да – рече оштро Кинери. – Сем ако не добијем неке одговоре. И уверавам вас да ћу се, ако ме ти одговори не задовоље, побринути за то да технолошки одбор у Сенату детаљно испита пословање задужбине БОС.

Шехтер климну. – Добро – рече он. – Пружићу вам ваше одговоре. Кинери, да ли сте упознати с тим колика је пренасељеност Земље у овом тренутку?

Кинери фркну. – Разуме се, ја...

– Не – рече Шехтер. – Не прелазите олако преко тога. Размислите. Важно је. Немамо више слободног простора, Кинери. Ни овде ни било где на Земљи. А колоније на Марсу, Месецу и Калисту су тричарије, обојица то знамо. Човек се нашао у ћорсокаку. Звезде су нам потребне да би раса преживела. Задужбина БОС представља наду човечанства, а захваљујући Канферелију јавност поистовећује задужбину са хиперсвемиром.

Кинери није био задовољан. – Шехтере, доста бесмислица сам се наслушао од вашег особља током протекле године, не желим да их слушам и од вас.

Шехтер се само осмехну. затим устаде и одшета до прозора, како би погледао у небо пренатрпано кулама мегалополиса који се простирао око њих. – Кинери – рече он, окренувши се – да ли сте се икада запитали зашто Лопез није издвојио средства за пројекат истраживања хиперсвемира од када је постао директор? То је ипак било његово поље рада.

– Ја... – поче Кинери.

Шехтер га пресече. – Оставимо то – рече он. – Није важно. Дајемо средства за луцкасте теорије јер и оне су боље него никакве. Хиперсвемир је ћорсокак, Кинери. Одржавамо мит у животу због јавности.

Кинери направи гримасу. – Ма хајде, Шехтере. Баците поглед на моје радове. Дајте ми средства, а ја ћу вама хиперсвемирску машину у року од две године.

Шехтер се окрену према њему. – Сигуран сам да бисте то и остварили – рече он крајње уморним гласом. – Знате, Канферели је једном рекао да не постоји разлог зашто би ограничење брзине светлости важило у хиперсвемиру. Био је у праву. Не важи.

Жао ми је, Кинери. Али Лопез нам је дао хиперпогон још пре тридесет година. Тада смо открили да највећа брзина у хиперсвемиру није брзина светлости. Мања је од ње, Кинери. Мања.

Илустровао: Добросав БОБ Живковић

ТЛОСТИ

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

МОЗАИЧКА УКРШТЕНИЦА

Уместо уобичајених описа, дајемо вам готова решења сврстана по азбучном реду. Ваш је задатак да их сместите на њихова места у лик водоравно и усправно. Ако сте то добро урадили, у првом усправном ступцу добићете име и презиме наше филмске глумице са слике.

АКАЦИЈА, АЛАСТОР, АМ, АНИС, АНТИТАЛЕНТ, АРИЈА, БОКЕРИНИ, БС, ВАЈА, ВИКЕНДИ, ВО, ГБ, ДВА, ДИОР, ДО, ДОРИЈАН, ЕВА РАС, ЕЛАТИВИ, ЕСТ, ЕСТЕТА, ЕТИ, ЖЕТЕЛАЦ, ИНАТ, ИСТАМ, ИТАКА, КИСА, ЛАТ, ЛЕНТЕ, МЕРА, МЕС, МИРЕЈ, НАВ, НЕВИНОСТ, НЕДАЋА, НЕЛИ КИМ, ОРИ, РАДИКАЛ, РЕВЕРАНС, РЕДЕНИК, РЕСТОРАНИ, САСТАВ, СИРНИЦА, СКАЛАР, СРЕМСКА РАЧА, СТАМЕН, СТАР, СТЕЈИЋ, СТИВА, ТАВАНАРИ, ЋИЛИБАР, ХРТ, ЦЕСТАРИНА, ЧЕСТЕР, ШЕВА.

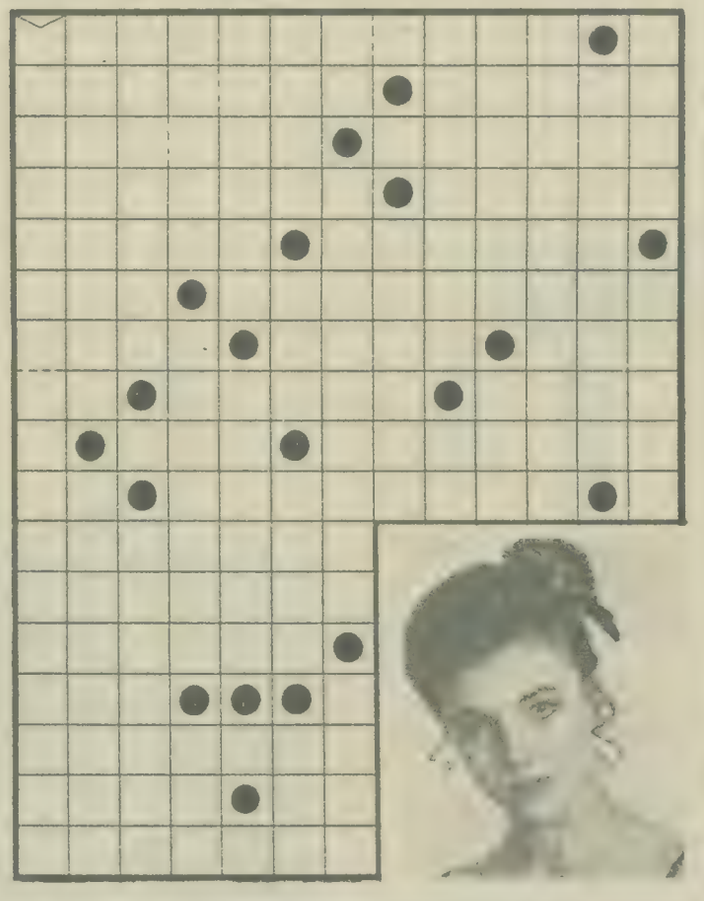

ИЛУСТРОВАНА ИСПУЊАЉКА

ВОДОРАВНО: 1. Рубац, **2.** Земаљски рај, земља среће, **3.** Укусно тропско воће, **4.** Кидање на комаде, **5.** Поседи барона, **6.** Познато румунско летовалиште на Црном мору, **7.** До виђења (у жаргону), **8.** Сврха, разлог.

Уколико сте тачно решили испуњаљку, у означеним пољима (на пет места), добићете име популарне америчке певачице, а све чешће и глумице.

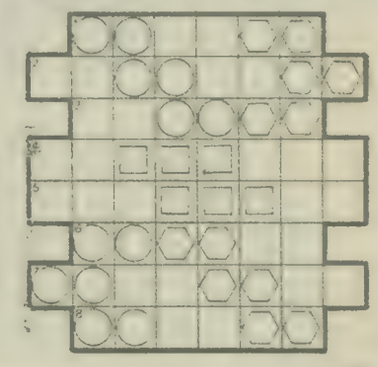

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

Рај на Земљи ипак постоји

КАД НЕ БИ БИЛО ЉУДИ

Мало особа зна да се иза назива Ндоки крије природно заштићена област тропских шума у централној Африци. Ту последњу нетакнуту територију настањују животиње које мирно прилазе ретким посетиоцима. Пошто донедавно нису виделе човека, не знају која све зла може да им нанесе та опасна врста.

То није био обичан сусрет. Када су угледале људе, шимпанзе су биле потпуно збуњене. Скоро два сата та повећа група мајмуна није се одвајала од своје „сабраће". На пристојној раздаљини шимпанзе су, довикујући се међусобно, пратиле људе. Можда су се питале каква је то врста слична, а ипак тако различита од њих! Или им је било чудно што виде „животиње" које до тада нису среле? Тек, без обзира на опрез који су шимпанзе показале, не приближавајући се сувише људима, ниједног тренутка нису испољиле страх. Било је сасвим извесно да је за њих то заиста био „блиски сусрет прве врсте" само што су у овом случају ванземаљци – били људи.

Шимпанзе су се, у ствари, први пут среле с човеком. Њихова је срећа што не знају колико та врста може да буде опасна и каква све зла може да им нанесе. Ти мајмуни су у предности јер живе у области на коју људска нога још није ступила.

Земља чаробњак

Тешко је замислити да на Земљи постоји територија коју људи још нису освојили. Ндоки, област на северу Конга у централној Африци, управо је такво место. Величине Белгије, Ндоки је практично неприступачна област. Омеђена мочварама на југу и истоку, брдима на северу и дивљом реком Ндоки на западу, ова територија, чији назив у преводу значи „чаробњак", и данас је иста као што је била и пре 12.000 година када су људи почели да мењају лице Земље.

Зна се, на пример, да су Пигмеји лутали и настањивали разне области централне Африке, али не постоје докази да су икада прешли границе области Ндоки која заузима површину од три милиона хектара.

На самој граници Ндокија Јапанци су 1987. основали истраживачки логор. Двојица научника Масазуми Митани и Суехиса Кунода, заједно са конгоанским биологом Антоаном Руфин Окоом истражују животињски свет Ндокија, посебно гориле и шимпанзе.

Независно од ове тројице истраживача, ботаничар Мајкл Феј, који ради за Међународну организацију за заштиту дивљине, од 1989. такође „осваја" Ндоки. Захваљујући Феју и јапанским научницима америчка влада, потпомогнута Светском банком за развој, убедила је власти државе Конго да (за сада) оставе ову област нетакнуту. Иначе, постојали су планови за изградњу пута који би омогућио крчење шума у том делу земље. А зна се. Оног тренутка када би цивилизација (у најгорем смислу те речи) ступила на ово подручје, Ндоки област била би изгубљена.

У жељи да сачува овај последњи земаљски рај, Феј је предложио да се Ндоки евентуално претвори у национални парк. Али, чак ни тада не би

требало сваком дозволити приступ.

Да ли ће ова држава у *држави успети да одоли* људској радозналости и невероватној потреби да сваки делић ове наше планете уреди „по својој мери", остаје да се види.

Река без повратка

Јуџин Линден, новинар познатог америчког часописа „Тајм", чуо је за Ндоки још пре три године. Иако се дуго колебао да ли уопште треба пореметити мир једине неосвојиве територије, новинарска радозналост је превагнула. Предвођен искусним Мајклом Фејом, Линден је са фоторепортером Керин Лоц *средином маја кренуо* пут Ндокија.

Пут су започели у месту Уесо, на реци Шанга, у северном делу Конга. Требало је прво да стигну до Бомасе, пигмејског села на рубу Ндокија. Уколико се остваре планови о стварању националног парка, у Бомаси ће бити смештене управне зграде за чуваре парка.

У Бомаси живе Бангомбе и Банбенгеле Пигмеји који, са просечном висином од 152 центиметра, спадају у више „примерке" свога рода. Ту је *тридесетпетогодишњи* Мајкл Феј, међу Пигмејима познат под надимком „бетонац", одлучио да са собом поведе Ндокнаду и Хоацина, велике-мале људе са којима је већ одлазио у Ндоки. Они су се доказали као искусни водичи.

Пре него што су Феј, Линден и Лоц, предвођени Пигмејима, препешачили раздаљину од 25 километара од Бомасе до реке Ндоки, провели су ноћ у шуми која је за неискусног новинара и фоторепортера била права мора. Готово целе ноћи нису ока склопили јер су се „нашли на путу" афричким мравима који су им, навирући у хиљадама, *шеткали и грицкали их свуда* по телу.

Наредног дана докопали су се мочвара. Ослањајући се штаповима, тешком муком ходали су по пешчаном дну које им је непрекидно измицало испод ногу. У једном тренутку Линден је изгубио равнотежу и лицем заронио у дубок муљ. Када је забринуто питао Феја колико тај муљ може да буде дубок, „бетонац" је слегао раменима и одговорио да то нико не зна тачно.

Прелаз преко реке био је још напорнији. Ту дивљу реку која вијуга и на неким местима претвара се у мочваре, широке и по неколико километара, није лако прегазити ни тамо где је најплића. Фејовој екипи требало је осам сати да је савладају.

Мокеле Мбембе чува тајну

Кад се човек коначно докопа Ндокија као да се вратио неколико хиљада година у прошлост – у краљевство животиња. Срећом ту нема људи који су, у име виших циљева, угрозили опстанак планете. У Ндокију влада нама сасвим непозната цивилизација у којој господари не говоре нама разумљивим језиком, али им то ништа не смета да већ миленијумима одржавају устаљени ред не ремећећи природну равнотежу.

Ндоки је, како каже Ндоканда, град слонова, леопарда, горила, шимпанзи... А у том граду постоје широки булевари које су утрли слонови и мање стазе којима се крећу ситнији „поданици". То је уједно и последња територија у Африци са знатнијим бројем слонова. Пошто се ови велики сисари крећу ширим пространствима и вероватно „имају увид" и о томе шта се дешава изван Ндокија јер имају свој систем обавештавања, и узбуњивања они су и једина створења у овом краљевству која се клоне посетилаца. Од свих животиња у Ндокију, слонови једини знају каква опасност прети свуда где се појави Човек. Зато Феј и остали чланови те петнаестодневне експедиције нису ни срели слонове у Ндокију.

Остале животиње не зазиру од људи. Поред шимпанзи, ово је једино место где се могу проучавати и горише које, вероватно једино у Ндокију, живе „у љубави" са шимпанзама. Током боравка Линден је забележио сусрет са 15 повећих група горила. Оне нису, као шимпанзе, прилазиле људима тако близу, али нису ни бежале од њих.

Пигмејце је тешко убедити да ступе на ову територију. У њиховом народу постоји легенда да у Ндокију живи Мокеле Мбембе, огромна животиња која подсећа на диносауруса. Феј мисли да се, у ствари, ради о црном носорогу који успева да савлада чак и слона.

Ако су Пигмеји, који живе надомак Ндокија, оставили ову територију нетакнуту, да ли ће то урадити и људи из напреднијих друштава? Ндоки више није тајна. Али, неке тајне треба чувати. ***В. С.***

Уређује: Вито Недељковић

Илустровао: Љубомир Милојевић – Љубац

Најидеалнији љубимци

Добила сам пар малих папагаја, или тигрица, како их зову. Много су љупки али ме брине што ја о њима баш ништа не знам (како се хране, колико живе, када почињу да говоре, односно опонашају људски говор, и како се разликује мужјак од женке). Занима ме да ли боја код њих игра неку битну улогу кад је у питању опонашање говора?

САНДРА
Ужице

За тигрице се може рећи да су најидеалнији кућни љубимци, јер јако мало захтевају а знају да буду веома љупке и захваљујући својој особини да могу да науче да изговоре неколико речи. Основна храна тигрица (Melopsittacus undulatus), чија је постојбина Аустралија, јесу просо, светло семе, бар у класу и љуштен овас. Поред овога потребно је да им се даје зелена салата, воће, сипина кост и ситан шљунак који им олакшава варење. Иначе, пију веома мало воде, али она мора бити увек свежа.

Постоје три знака по којима се сигурно могу разликовати младе и старе птице. Младе тигрице имају потпуно црне очи, док се код старих виде беоњаче око зеница. На челу младих се виде тамне попречне пруге које стари примерци немају па им је чело једнобојно.

Мужјаци се од женки разликују по боји кожице на корену кљуна, такозване восковице. Код мужјака, нарочито у доба парења, боја восковице је тамноплава док је код женки боје преплануле људске коже. Код младих тигрица ове нијансе су светлије. Век тигрица може бити и до 15 година.

Спиридон Луис – први маратонац

Занима ме када је маратон као спортска дисциплина утврђен на олимпијским играма и ко је био први победник?

ПАВЛЕ
Београд

Маратон је постао олимпијска дисциплина већ на Првим олимпијским играма одржаним 1896. године у Атини. Први победник је био Грк Спиридон Луис, о коме су се после тога распредале праве легенде, као она да је „пастир са севера Грчке који је у сну примио позив да онај Грк који зна да ће победити узме учешће у маратону". Наравно, истина је сасвим другачија. Спиридон Луис је био поштански службеник из градића Марусија. Победнику маратона богати грчки трговац из Александрије Георгијус Авероф обећао је своју кћер за жену. Овај поклон Спиридон Луис није могао да прими, јер је већ био ожењен и имао двоје деце.

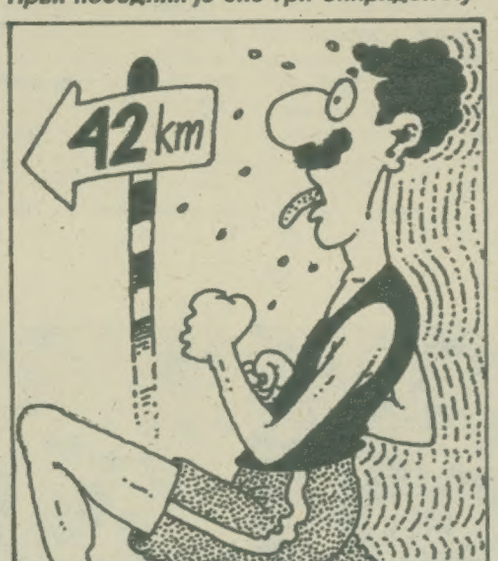

Прве олимпијске игре за нас су биле занимљиве, јер је церемонији уручивања медаље победнику маратона, медаљу је уручио грчки краљ Ђорђе, присуствовао и српски краљ Александар Обреновић.

Ухвати ритам

Писао нам је верни читалац из Смедерева Јовица Тишма који жели да помогне радозналим забавниковцима, будућим бубњарима и одговори на њихово питање – да ли постоји уџбеник за свирање на бубњевима. Књига „Ухвати ритам", аутора Лазара Џамића изашла је први пут 1987. године и прави је уџбеник за почетнике свирања или лупања на бубњевима. Ово је први југословенски уџбеник ове врсте.

Аутор Лазар Џамић, иначе новинар Радио-Смедерева, једини је инструктор бубњева у Београду. Члан је два светска удружења инструктора-бубњара и са Мајклом Спинрадом, познатим бубњаром из Сан Франциска, припрема књигу о ритмовима нашег југа, издање на енглеском и српском језику. Џамић је сада инструктор у школи бубњева „Ухвати ритам", у Београду у улици Хајдук Вељков венац бр. 8. Телефон 642-051. У овој школи можете се распитати и за уџбеник „Ухати ритам".

Разбијени топломер

Нехотично ми је испао топломер и разбио се, а капљице живе разлиле су се по тепиху. Покупила сам одмах метлицом стаклиће и живу, али се ипак плашим да су капљице живе можда остале у тепиху. Да ли је жива заиста толико отровна као што сам чула?

ЈАСНА Б.
Лозница

Куглица или капљица живе из сломљеног топломера у стању је да се растури у безброј најситнијих куглица које је веома тешко покупити. Најбоље је употребити усисивач (кесу одмах бацити) или тепих пажљиво истрести. Ако куглице остану, постоји опасност да почне њихово разлагање када испуштају отровну пару.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

МОЗАИЧКА УКРШТЕНИЦА – ВОДОРАВНО: Сремска Рача, ш, Нели Ким, лепте, Ева Рас, састав, жетелац, стива, арија, естета, нав, ресторани, анис, стар, лат, бс, истам, мера, о, хрт, ређеник, гб, невиност, а, Доријан, акација, недаћа, Ори, д, викенди, инат, во, ћилибар.

ИЛУСТРОВАНА ИСПУЊАЉКА – ВОДОРАВНО: марама, Елдорадо, банана, комадање, баронати, Мамаја, довидова, намена.

Забрањени самострел

Много бих волео да набавим самострел, али ми друг каже да је он забрањен и да га тешко могу купити. Ја сам сигуран да сам у једним новинама видео рекламу за самострел, па ме ова његова тврдња збунила.

ГОРАН С.
Подгорица

Твој друг је у праву. Самострел је веома убојито и опасно оружје па и у најновијем Закону о лову забрањена је његова употреба осим као спортски реквизит на такмичењу у гађању самострелом. Иначе, самострел је веома скуп и његова цена се креће од 1000 до 3000 DEM.

Соломонско решење

Јако ме занима зашто се за неке одлуке (нарочито паметне) каже – соломонско решење или одлука.

БОГДАН Ј.
Н. Пазова

Праведно и мудро решење неког проблема или спора назива се обично соломонским. Овај израз везан је за јеврејског краља Соломона који је владао средином десетог века пре наше ере. Своју успешност у владању наследио је од свог оца краља Давида.

У Старом завету (Библији) говори се о томе како је Соломон постао мудрац. Кад је ступио на престо, обратио се Свевишњем (Богу – Јахви) да му подари мудрост и проницљивост да може судити народу и разликовати добро од зло. Допаде се ово Јахви зато што није тражио богатство ни дуг живот и – подари му срце мудро и разумно. И Соломон, по Библији, дуго пресуђиваше мудро и паметно свом народу и у легенди његово име оста везано за сваку паметну пресуду, одлуку или решење.

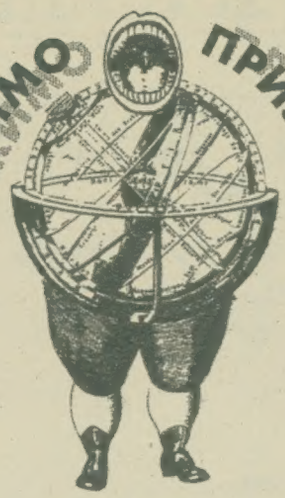

Ивана Рапић, Браће Лукачев 49, 25000 Сомбор – 12 година, воли музику и кошарку.

●

Јована (16) и Ана (15) Петровић, 31 Purbeck Close, Bedford MK 41 9 LU, England – желе да се дописују са младима из Београда, слушају панк и навијају за Црвену звезду.

●

Драгана Тешовић, Народног фронта 76, 21000 Нови Сад – 12 година, воли спорт, животиње и дописивање.

●

Ана Милутиновић, Виноградска 11, 12220 Велико Градиште – 12 година, воли све што воле млади.

●

Светлана Вукадиновић, Саве Текелије 25а, 23000 Зрењанин – 13 година, воли кошарку и пливање.

●

Сања Тимарац, Ђоке Ковачевића 2, 11080 Земун – 12 година, воли музику, жели да се дописује са вршњацима.

●

Ана Јашан, Мариборска 127, 35000 Светозарево – 17 година, воли путовања, уметност и природу.

●

Татјана Комароми, Которска 33, 21000 Нови Сад – 16 година, воли све што воле млади.

●

Александар Марковић, Орфелинова 48, 11030 Београд – 13 година, воли спорт, поготову тенис.

●

Томо Ивановић, Војводе Степе 1, 31210 Пожега – 14 година, са групом вршњака основао је Клуб љубитеља природе и позива оне који воле природу да се јаве.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

● БРОЈ 2125

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" 11001 Београд, Македонска 29

Главни и одговорни уредник Зефирино Грасн

Помоћник главног уредника Славољуб Кецић

Уредник стрипа Мирјана Маринковић

Ликовно графички уредник Соња Јашовић

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић.

ТЕХНИЧКА РЕДАКЦИЈА:
Душан Глушац, Радоје Савић, Зоран Петканић и Радана Весовић

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић

Редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК" Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Маркетинг агенција: Македонска 31/I, телефон 320-645. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875, уз обавезну назнаку НИП „Политика" – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ОБАВЕШТЕЊЕ ПРЕТПЛАТНИЦИМА

Обавештавамо претплатнике који врше претплату за иностранство, да НИП „Политика" убудуће искључиво прима претплату преко „EXIMPO" – AG, Bernstr. – West 64, CH – 5034 SUHR Schweiz. Тел. 41/64/310470 и 41/64/310471. Fax 41/64/310472, на конто:
NEUE AARGAUER BANK, AARAU, Bahnhofstr. 49, CH – 5001 AARAU, Schweiz, Конто број: 21.4957.057.6

Годишњу претплату на лист не примамо

ПОЛУГОДИШЊА ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

САД	USD 35.–
СР НЕМАЧКА	DEM 89.–
ШВЕДСКА	SEK 374.–
ФРАНЦУСКА	FRF 211.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF 70.–

Трошкови АВИО превоза плаћају се посебно, независно од претплатне цене листа.

Директор
др Живорад Миновић

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM; штампано стар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

WALT DISNEY
МИКИ